

PRIEBEŽNÁ IMPLEMENTAČNÁ SPRÁVA
Zdravotníctvo, doprava, informatizácia

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

Európska únia
Európsky sociálny fond

Obsah

1	Úvod.....	4
1.1	Zdravotníctvo zhrnutie	5
1.2	Doprava - zhrnutie.....	7
1.3	Informatizácia - zhrnutie.....	9
1.4	Metodika odpočtu	11
2	Zdravotníctvo – odpočet opatrení	12
2.1	Lieky a lieková politika	14
2.2	Špeciálny zdravotný materiál (ŠZM) a zdravotnícke pomôcky (ZP)	18
2.3	Zdravotnícka technika	19
2.4	Diagnostika.....	20
2.5	Nemocnice.....	21
2.6	Doprava a záchranky	25
2.7	Dáta a procesy	26
2.8	Analytické úlohy.....	27
3	Doprava – odpočet opatrení	28
3.1	Plánovanie a príprava investičných projektov v doprave	30
3.2	Diaľnice, rýchlostné cesty a cesty I. triedy.....	34
3.3	Železničná infraštruktúra a osobná doprava.....	38
3.4	Dopravné dáta, modely a metodika pre CBA.....	43
4	Informatizácia – odpočet opatrení.....	46
4.1	Vývoj IT výdavkov do 08/2017.....	48
4.2	Úspora.....	49
4.3	Hodnota	51
4.4	Riadenie	53
4.5	Dáta a metodika	55
4.6	Analytické úlohy.....	57
5	Zoznam skratiek.....	58

Zoznam grafov

Graf 1: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na zdravotníctvo	6
Graf 2: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na dopravu	7
Graf 3: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na informatizáciu	10
Graf 4: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na zdravotníctvo	13
Graf 5: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na dopravu	28
Graf 6: Zazmluvnená projektová dokumentácia NDS	31
Graf 7: Prehľad stavu ciest I. triedy	35
Graf 8: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na informatizáciu	47
Graf 9: Vývoj bežných a kapitálových IT výdavkov 2011-2017	48
Graf 10: Výdavky na IT (prl. rozpis vs. OS)	48
Graf 11: Využitie vládneho cloudu k 27.7.2017	49
Graf 12: Plánované a skutočné vyťaženie vládneho cloudu	49

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Plnenie fiškálnych opatrení MZ SR k 30.6.2017	5
Tabuľka 2: Úsporné opatrenia MZ SR	12
Tabuľka 3: Plnenie fiškálnych opatrení k 30.6.2017	13
Tabuľka 4: Výdavky poisťovní na lieky a výnimky	16
Tabuľka 5: Podiel schválených žiadostí o lieky na výnimky	16
Tabuľka 6: Referencovaná zdravotnícka technika a realizovaná úspora k 30.06.2017	20
Tabuľka 7: Zavedenie DRG podľa podpisu zmluvy so zdravotnou poisťovňou	24
Tabuľka 8: Prioritné investičné projekty MDV SR (mil. eur)	37
Tabuľka 9: Investičné projekty v procese hodnotenia	38
Tabuľka 10: Prioritné investície ŽSR s hodnotou nad 20 mil. eur	40
Tabuľka 11: Celkové náklady ŽSR a počet km spravovaných tratí	41
Tabuľka 12: Zmluvné podmienky nákupu elektrickej energie	42

Zoznam obrázkov

Obrázok 1: Parametre zásobníka projektov	54
--	----

1 Úvod

V období január – jún 2017, rezorty zdravotníctva, dopravy a informatizácie plnili opatrenia Revízie výdavkov v priemere na 51 %. Pokiaľ v 2. polroku nedôjde k výraznému zrýchleniu ich plnenia, do konca roka 2017 **nebude zrealizovaných 40 % opatrení**. Implementačná jednotka (IJ) sleduje implementáciu celkovo 98 opatrení¹ zameraných na vyššiu efektívnosť vynakladania verejných výdavkov a lepšiu hodnotu za peniaze.

Ministerstvo zdravotníctva má najambicióznejší program, nielen z hľadiska najväčšieho počtu opatrení (42), ale najmä sa ako jediné zaviazalo i k dosiahnutiu fiškálnej úspory 174 mil. eur² priamo v rozpočte verejnej správy. Za prvých 6 mesiacov **dosiahlo úsporu 27 mil. eur**, čo predstavuje 31% plnenie stanoveného cieľa vo výške 87 mil. eur vo fiškálnych opatreniach. Celkovo, tak ministerstvo plní a čiastočne plní všetky opatrenia na 50 %. **Medzi kľúčové oblasti implementácie IJ zaraduje plnenie fiškálnej úspory, plnú funkcionálnu DRG a implementáciu elektronického zdravotníctva (eHealth).**

Ministerstvo dopravy a výstavby implementuje v tomto roku celkovo 32 opatrení, svoj záväzok plní ku koncu júna 2017 na 62 %. Revízia výdavkov stanovila len jedno finančné opatrenie vo výške 0,5 mil. eur, ktorým sú nižšie ročné náklady na nákup elektrickej energie ŽSR. Opatrenie sa v prvom polroku 2017 plní na úrovni 1,6 mil. eur. **Do budúcnosti bude dôležité pripraviť investičný plán rezortu MDV SR so zohľadnením schválených metodík³ a zvýšiť objem finančných prostriedkov na údržbu ciest I. triedy.**

Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu realizuje celkovo 24 opatrení a tie plní alebo čiastočne plní na 42 % v sledovanom období. U kľúčových opatrení smerujúcich k využitiu existujúcich investícií a lepšiemu výberu budúcich investícií je plnenie pomalšie. Výdavky na IT naďalej rastú. Podľa IJ **je pre návratnosť investícií kľúčové zvyšovať využívanie elektronických služieb občanmi**. Pre **strategický výber nových IT projektov** je nutné zjednotiť pravidlá pre posudzovanie investičných projektov bez ohľadu na zdroj financovania. Pre efektívne riadenie prevádzky a zlepšovanie elektronických služieb odporúča IJ systematický zber dát.

Aj keď rezorty vo viacerých oblastiach zaznamenali pokrok, plnenie opatrení bolo počas prvého polroka 2017 realizované pomaly. **Kvalita dát, ich dostupnosť a validácia** zostáva i naďalej problémom pre všetky tri rezorty. **Odpočet pre 9 % opatrení**, ktoré majú termín plnenia po 31.12.2017, bude realizovaný v aktualizovaných implementačných plánoch na rok 2018.

¹ Potenciálny dopad a miera detailu opatrení v rezortoch je rozdielna, čo neumožňuje jednoduché porovnanie plnenia medzi jednotlivými rezortmi. Z tohoto dôvodu bude v ďalšej správe vyjadrená hodnota opatrenia tzv. zloženým indexom.

² Ročná úspora kalkulovaná na úrovni 174 mil. eur je stanovená pre rok 2017. V sledovanom období od januára do júna 2017 je to celkovo 87 mil. eur.

³http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=eurounia/fondy/RiadiaceDokumenty/Metodika/OPII/CBA/PpCBA_verzia_2_0.rar a metodiky ÚPVII a MF SR <https://www.vicpremier.gov.sk/index.php/vlada-rokuje-o-novych-transparentnejších-pravidlách-hodnotenia-velkých-projektov/index.html>

1.1 Zdravotníctvo zhrnutie

- ✓ Cieľom opatrení, definovaných Revíziou výdavkov bolo dosiahnuť v období január – jún 2017 v zdravotníctve úsporu 87 mil. eur:
  - úpravou pravidiel v liekovej politike, referencovaním špeciálneho zdravotníckeho materiálu (ŠZM), úpravou financovania spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek (SVLZov), zefektívnením zdravotných poisťovní a hospodárnym obstarávaním zdravotníckej techniky;
  - optimalizáciou procesov v nemocniciach.
- ✓ V tomto období MZ SR znížilo výdavky na vybraných položkách verejného zdravotného poistenia o **34 mil. eur**. Nárast nákladov v nemocniciach znížil celkovú úsporu o 7 mil. eur. Realizované úspory tak predstavujú **27 mil. eur**, čo predstavuje **31% plnenie stanoveného cieľa 87 mil. eur** v sledovanom období.
- ✓ Najvýraznejšie **úspory** boli realizované v oblasti nadspotreby liekov (12 mil. eur), referencovaním ŠZM (12 mil. eur), či v oblasti obstarávania zdravotníckej techniky (4 mil. eur).

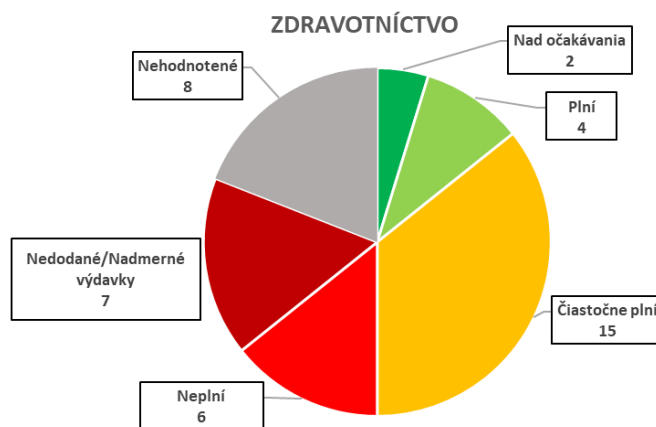
Tabuľka 1: Plnenie fiškálnych opatrení MZ SR k 30.6.2017

FIŠKÁLNE OPATRENIA							
Špeciálny zdravotnícky materiál	Nákladovo- neefektívne lieky	Revízná činnosť VŠZP	Nadspot- reba liekov	Zdravot- nícke pomôcky	Medicínske procesy nemocníc	Výnimky na lieky 5%	Nákupy liekov a ŠZM v nem. -130%
68%	-167%	94%	120%	0%	-132 %	CT a MR vyšetrenia 75%	Nemed. Nákl. nem. 0%
							Diag. okr. CT a MR -12% ZT 287%

Zdroj:IJ

- ✓ Medzi najväčšie výzvy patria opatrenia v oblasti **optimalizácie procesov nemocníc a potenciálne nákladovo neefektívne lieky (PNNL)**, ktoré produkujú nadmerné výdavky. Spotreba PNNL rastie a centrálny nákup týchto 147 liekov zaostáva. Za sledované obdobie sa centrálné obstarávalo len 26 druhov PNNL.
- ✓ **Medzi najdôležitejšie projekty** zmeny kvality v poskytovaní zdravotnej starostlivosti a fungovania systému IJ **zaraďuje plnú funkcionality projektov DRG a eHealth.**

Graf 1: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na zdravotníctvo

Zdroj:IJ

- ✓ V zdravotníctve je problematická **kvalita poskytovaných dát a metodologické rozdiely**⁴ medzi jednotlivými zdrojmi⁵. Validácia výstupov z rôznych zdrojov je prakticky nemožná (napr. spotreba liekov v medzinárodnom porovnaní, ako aj medzi Národným centrom zdravotníckych informácií (NCZI) a zdravotnými poisťovňami).
- ✓ **Sektor zdravotníctva patrí medzi najvýznamnejšie z hľadiska rozpočtu aj potenciálnej hodnoty pre občanov.** V roku 2017 realizuje MZ SR viacero projektov a legislatívnych zmien (zavádzanie DRG, emergentný systém, novela Zákona č. 363/2011 Z. z o rozsahu a podmienkach úhrady liekov), ktoré svojim obsahom prispievajú k napĺňaniu opatrení Revízie výdavkov. Z tohto dôvodu sa otvára priestor na Revíziu výdavkov II, ktorá by sa mala zamerať na analýzu hodnotovej časti - efektívnejšiu zdravotnú starostlivosť pre občana.

Hlavné odporúčania IJ pre MZ SR do 31.12.2017:

- ✓ Zrýchliť plnenie finančných opatrení s cieľom priblížiť sa do konca roka cieľom, stanoveným v rozpočte verejnej správy.
- ✓ Efektívnejšie kontrolovať nákup a spotrebu liekov – pre nemocnice (lieky podávané v nemocniciach vs. predávané vo verejných lekárňach) a pre zdravotné poisťovne u PNNL (centrálny nákup vs. preskripčné lieky).
- ✓ Opakovane analyzovať revíznú činnosť Všeobecnej zdravotnej poisťovne – stanovenie novej hodnoty úspory.
- ✓ Iniciovať druhú časť Revízie výdavkov v zdravotníctve, zameranú na dosiahnutie efektívnejšej zdravotnej starostlivosti pre občana.

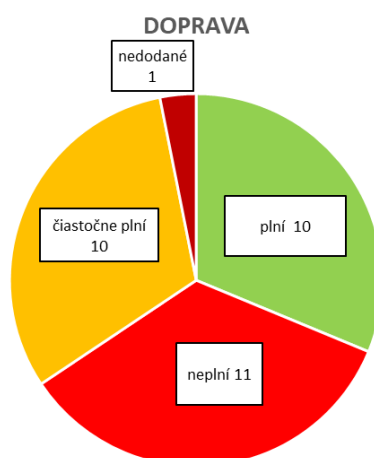
⁴Metodologická nezhoda sa nachádza v rámci odpočtu PNNL, kde existuje rozpor vykazovania medzi zdravotnými poisťovňami z pohľadu centrálneho nákupu a spotreby týchto liekov. Rovnako aj vykazovanie liekov v nemocniciach. Časť nemocníc prevádzkuje verejné lekárne, ktoré analyticky neoddeľujú príjmy a náklady z predaja liekov vo verejných lekárňach od nemocničných liekov.

⁵ Národné centrum zdravotníckych organizácií, zdravotné poisťovne, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

1.2 Doprava - zhrnutie

- ✓ Opatrenia Revízie výdavkov na dopravu stanovujú povinnosť hodnotenia definovaných investičných projektov aj zo strany MF SR prostredníctvom analýzy nákladov a prínosov a ich prioritizáciu aj s využitím nástrojov dopravného modelovania.
- ✓ Revízia výdavkov stanovila len jedno finančné opatrenie vo výške 0,5 mil. eur. Úspory z neho vyplývajúce dosiahli v tomto období 1,6 mil. eur, pričom ide o nákup elektrickej energie ŽSR.
- ✓ **Kľúčové pre zvýšenie hodnoty dopravných investícií je nastavenie jasných, analyticky podložených investičných priorit** vo všetkých sektoroch dopravy a zverejnenie záväzného a pravidelne aktualizovaného investičného plánu rezortu Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky (MDV SR). Lepšie plánovanie projektov zároveň zlepšuje zameranie obmedzených kapacít a financií na prioritné projekty.
- ✓ Prvým dôležitým predpokladom sú lepšie údaje o súčasnej aj budúcej doprave. V rezorte dopravy je najväčšou výzvou **dostupnosť údajov, kvalita poskytovaných dát** a ich zverejňovanie pre verejnosť.
- ✓ **Údržba a rekonštrukcia ciest I. triedy je nedostatočná a financie na tento účel by mali byť výrazne vyššie, v súlade s Revíziou výdavkov na dopravu.** Takéto opatrenie má potenciál priniesť vysokú hodnotu za peniaze v relatívne krátkom čase.
- ✓ **Údržba železničnej infraštruktúry** je finančne poddimenzovaná. Rovnako vznikajú vysoké výdavky na riadenie dopravy, kvôli nedostatočnej modernizácii tratí. Na tento problém nadväzuje aj optimalizácia počtu zamestnancov Železníc Slovenskej republiky (ŽSR).

Graf 2: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na dopravu

Zdroj: IJ

Hlavné odporúčania IJ pre Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky do 31.12.2017:

- ✓ Urýchliť prípravu podmienok pre prioritizáciu investičných projektov v doprave so zohľadnením schválených metodík. Začať práce na definovaní okruhu údajov potrebných pre skvalitnenie dopravného posúdenia prioritných projektov.
- ✓ Poskytovať údaje týkajúcej sa Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. (ZSSK), ktoré sú nevyhnutné na dopracovanie revízie výdavkov v osobnej železničnej doprave.
- ✓ Zverejňovať údaje o sektore dopravy v užívateľsky vhodnom formáte, zanalyzovať možnosti rozšírenia zverejňovania údajov o ďalšie.

Hlavné odporúčania IJ pre Ministerstvo financií Slovenskej republiky do 31.12.2017:

- ✓ Zintenzívniť hodnotiaci proces pri projektoch predkladaných rezortnými organizáciami MDV SR.

1.3 Informatizácia - zhrnutie

- ✓ Podľa Indexu digitálnej ekonomiky a spoločnosti (DESI), patrí Slovensku v roku 2017 spomedzi 28 krajín Európskej únie (EÚ) 20. priečka. V porovnaní s rokom 2016 to predstavuje zlepšenie o dve miesta. Jednou z oblastí, kde Európska komisia (EK) vidí priestor na zlepšenie, je využívanie e-governmentu. Podľa údajov z roku 2016⁶, je celkové využitie e-governmentu na úrovni 47,9 %.
- ✓ Cieľom revízie výdavkov na informatizáciu je hľadať úsporu v prevádzkových nákladoch existujúcich informačných systémov, nastaviť metodologické procesy pre strategický výber nových IT projektov, ako aj efektívnejší spôsob využívania elektronických služieb občanmi.
- ✓ Počas sledovaného obdobia Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu plní a čiastočne plní opatrenia revízie výdavkov na 42 %⁷.
- ✓ Očakávané ročné IT výdavky ústrednej štátnej správy vzrástli do augusta oproti schválenému rozpočtu o 56 % (220 mil. eur). Tri štvrtiny nárastu (162 mil. eur) tvoria kapitálové výdavky. Rast výdavkov je krytý zo 60 % (130 mil. eur) zo zdrojov štátneho rozpočtu mimo štrukturálnych fondov. Ak sa prognóza výdavkov potvrdí, v porovnaní s rokom 2016 sa bude jednať o medziročný nárast o 38 % (168 mil. eur), z toho v oblasti kapitálových výdavkoch o 47 % (113 mil. eur) a v oblasti bežných výdavkoch o 27 % (55 mil. eur).
- ✓ Vzhľadom na dostupnosť a kvalitu dát nie je možné jednoznačne vyhodnotiť zdroj nárastu. Jedným z dôvodov môže byť aj prevádzka 64 projektov OPIS⁸. Povinnosť udržateľnosti týchto projektov počas nasledujúcich 5 rokov ovplyvní plánovanie IT výdavkov do budúcnosti.
- ✓ Vytvorenie záväzného plánu migrácie a jeho napojenie na IT rozpočty jednotlivých rezortov, či efektívnejšie využívanie samotného vládneho cloudu, predstavuje jednu zo zásadných úspor v oblasti informatizácie.
- ✓ Finalizácia jednotných pravidiel pre posudzovanie investičných projektov bez ohľadu na zdroj financovania, ako aj zverejnenie existujúceho zásobníka IT projektov, sú kľúčovým faktorom pre strategický výber nových IT projektov do budúcnosti⁹.
- ✓ V digitálnych službách je potrebné akcelerovať aktivity, ktoré motivujú občanov využívať elektronické podania pred papierovým podaním. Legislatívne prostredie novelizáciou zákona o e-governmente vytvára priestor pre odbúranie bariér. Bude však dôležité sledovať, ako sa tento krok využije v aplikačnej praxi.
- ✓ Z pohľadu zvýšenia prístupu občanov k službám je kľúčové vydávať k eID automaticky bezpečnostný ochranný kód a proaktívne informovať o životných situáciách, v rámci ktorých je možné eID využívať. Popularitu eID môže podporiť mobilné ID, využitie eID v komerčných

⁶ Zdroj: Informácia o plnení Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy SR, 1.10.2016-31.5.2017. Informácia o plnení tohto ukazovateľa za obdobie január – jún 2017 nie je dostupná.

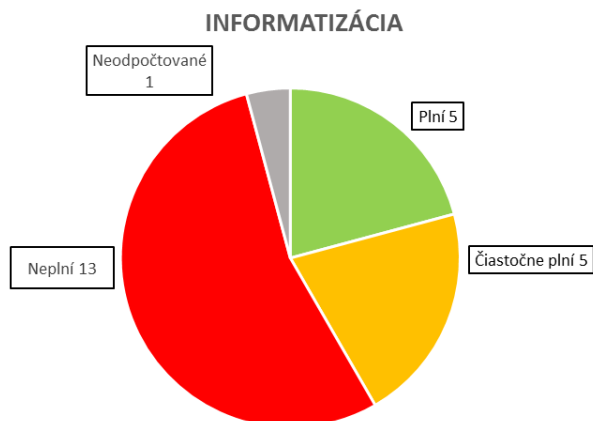
⁷ Podľa vyjadrenia ÚPVII je to ovplyvnené aj obmedzenými personálnymi kapacitami SRIT.

⁸ Podľa vyjadrenia ÚPVII.

⁹ Úrad v súčasnosti pracuje na novom Akčnom pláne informatizácie, ktorý bude uvedený problém reflektovať.

produktov, napr. v doprave či banke (tzv. otvorené API eID). Tieto aktivity je potrebné v druhom polroku akcelerovať.

Graf 3: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na informatizáciu

Zdroj: IJ

Hlavné odporúčania IJ pre Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu do 31.12.2017:

- ✓ Dodefinovať merateľné ukazovatele pre kvalitatívny odpočet čiastkového plnenia opatrení s termínom plnenia do i po 31.12.2017.
- ✓ Zosúladiť termíny opatrení Revízie výdavkov s úlohami definovanými v Národnej koncepcii informatizácie verejnej správy (NKIVS).
- ✓ Využívať vládny cloud, urýchlene dokončiť prípravu migračných plánov a zohľadniť jeho existenciu v rezortných rozpočtoch.
- ✓ Dokončiť mapovanie ISVS, systematicky zbierať a využiť dáta pre konsolidáciu prevádzky a prípravu rozpočtov.
- ✓ Sfinalizovať metodiky posudzovania IT investícií bez ohľadu na zdroj financovania.
- ✓ Zverejniť zásobník IT projektov na stránke ÚPVII a verejne ho odpočítavať.
- ✓ Zvyšovať prístup k elektronickým službám tlakom na aktiváciu eID a jeho využiteľnosťou aj pre komerčné služby (ÚPVII, MV SR).

1.4 Metodika odpočtu

V implementačných správach na základe revízie výdavkov sledujeme nasledujúce opatrenia:

1. fiškálne opatrenia,
2. opatrenia zlepšujúce hodnotu za peniaze (kvalitatívne),
3. procesné opatrenia (riadenie, dáta, metodiky).

Fiškálne opatrenia

Hodnotenie odzrkadľuje **percentuálne plnenie úspory oproti očakávanej hodnote k danému termínu**. Na štvrtročnej báze IJ stanovila hodnoty trajektórie na dosiahnutie výslednej ročnej úspory do konca decembra 2017.

Opatrenia zlepšujúce hodnotu za peniaze a procesné opatrenia

Hodnotenie odzrkadľuje plnenie kvantitatívnych ukazovateľov alebo existenciu požadovaných výstupov k termínu plnenia. **Pre účely tohto odpočtu sa za mieru plnenia opatrení berie podiel opatrení, ktoré rezort plní alebo čiastočne plní.**

Hodnotenie	Farebný kód	Fiškálne opatrenia	Opatrenia zlepšujúce hodnotu za peniaze	Aktivita IJ
Plní na viac ako 100 %		100 % a viac cieľovej hodnoty	-	IJ preverí dôvody. Keď je zlepšenie v dôsledku rýchlejšej a kvalitnejšej implementácie na strane rezortu IJ ocení dosiahnutý výsledok. Ak je viac ako 100 % úspora v dôsledku zle nastavenej cieľovej hodnoty, IJ reviduje hodnotu v novom implementačnom pláne.
Plní		100 % - 80,1 % cieľovej hodnoty	Rezort predložil splnené úlohy (štúdia, metodológia je hotová, zákon vstúpil do platnosti), alebo poskytnuté dáta potvrdzujú plnenie.	IJ ocení dosiahnuté výsledky rezortov.
Čiastočne plní		80 % - 40,1 % cieľovej hodnoty	Rezort úlohu plní, ale má len pracovné verzie a s finalizáciou úlohy mešká.	IJ zisťuje, prečo dochádza k oneskoreniu a žiada návrh aktivít zo strany rezortu, ktorými plánuje implementáciu akcelerovať. Implementácia týchto aktivít sa potom skontroluje pri najbližšom štvrtročnom odpočtovaní.
Neplní		40 % - 0,1 % cieľovej hodnoty	Rezort opatrenie začal, ale pokrok je nedostatočný, neplní termíny, resp. výstupy sú kvalitatívne nedostatočné.	Toto signalizuje, že sa implementácia zablokovala v začiatku, nezačala sa, alebo sa implementujú opatrenia s opačným efektom. IJ analyzuje dôvody slabých výsledkov, formuluje odporúčania a poskytne aktívnu pomoc pri analýze, odblokovaní, akcelerácii alebo expertnej podpore. Implementácia týchto aktivít sa skontroluje pri najbližšom štvrtročnom odpočte.
Negeneruje sa úspora alebo nedodané dáta		0 % a menej cieľovej hodnoty	Rezort nedodal informácie alebo dáta.	
Opatrenie sa v sledovanom období neimplementovalo			Rezort nezačal opatrenie plniť, má ho naplánované na neskôr.	Opatrenie bude zaradené do implementačného plánu príslušného roka a tam sa bude odpočítavať.

2 Zdravotníctvo – odpočet opatrení

V Revízií výdavkov na zdravotníctvo boli stanovené nasledovné úsporné opatrenia pre roky 2017 až 2019:

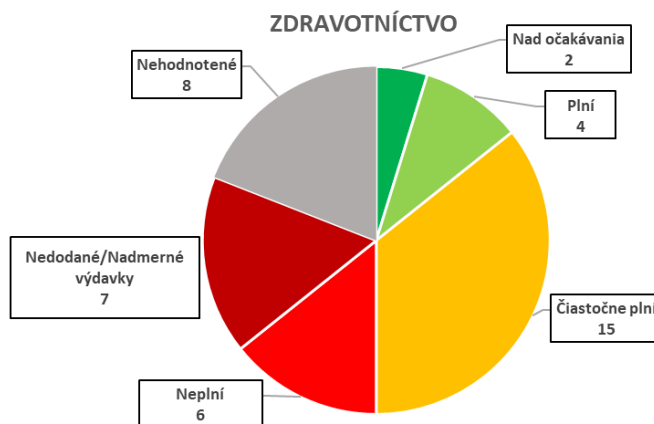
Tabuľka 2: Úsporné opatrenia MZ SR

v mil. eur	2017	Plnenie k 30.6.2017	2018	2019	potenciálna úspora
Opatrenia znižujúce výdavky VZP	143	34	159	165	268
Nadspotreba liekov - zavedenie predpisových limitov pre ambulantných poskytovateľov	20	12	20	20	59
Výnimky na lieky - zavedenie pravidiel pre preplácanie výnimiek	10	0	10	10	10
Potenciálne nákladovo neefektívne lieky - centrálny nákup liekov ZP	25	-5	25	25	42
Špeciálny zdravotnícky materiál - zníženie cien (referencovanie)	35	12	45	45	55
Zdravotnícke pomôcky - referencovanie a revízne činnosti	15	0	15	15	15
SVLZ - zníženie jednotkových cien a limitov CT a MR vyšetrení	10	4	16	22	25
SVLZ - zavedenie limitov pre ambulantných poskytovateľov	3	0	3	3	37
Zlepšenie revíznych činností VŠZP	25	12	25	25	25
Opatrenia znižujúce výdavky nemocníc (podriadených organizácií MZ SR)	31	-7	31	31	95
Optimalizácia prevádzkových nákladov	5	0	5	5	10
Optimalizácia medicínskych procesov	15	-10	15	15	74
Optimalizácia nákupu liekov a ŠZM	8	-1	8	8	8
Hospodárne obstarávanie zdravotníckej techniky	3	4	3	3	3

Zdroj: IJ, ÚHP

- ✓ Cieľom opatrení, definovaných Revíziou výdavkov, bolo dosiahnuť v období január – jún 2017 v zdravotníctve úsporu 87 mil. eur:
  - úpravou pravidiel v liekovej politike, referencovaním špeciálneho zdravotníckeho materiálu (ŠZM), úpravou financovania spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek (SVLZov), zefektívnením zdravotných poisťovní a hospodárnym obstarávaním zdravotníckej techniky;
  - optimalizáciou procesov v nemocniciach.
- ✓ V tomto období MZ SR znížilo výdavky na vybraných položkách verejného zdravotného poistenia o **34 mil. eur**. Nárast nákladov v nemocniciach znížil celkovú úsporu o 7 mil. eur. Realizované úspory tak predstavujú **27 mil. eur**, čo predstavuje **31% plnenie stanoveného cieľa 87 mil. eur** v sledovanom období.
- ✓ Najvýraznejšie **úspory** boli realizované v oblasti nadspotreby liekov (12 mil. eur), referencovaním ŠZM (12 mil. eur), či v oblasti obstarávania zdravotníckej techniky (4 mil. eur).
- ✓ Medzi najväčšie výzvy patria opatrenia v oblasti **optimalizácie procesov nemocníc a potenciálne nákladovo neefektívne lieky (PNNL)**, ktoré produkujú nadmerné výdavky. Spotreba PNNL rastie a centrálny nákup týchto 147 liekov zaostáva. Za sledované obdobie sa centrálné obstarávalo len 26 druhov PNNL.

Graf 4: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na zdravotníctvo

Zdroj:IJ

- ✓ **Medzi najdôležitejšie projekty** zmeny kvality v poskytovaní zdravotnej starostlivosti a fungovania systému IJ **zaraďuje plnú funkcionálnosť projektov DRG a eHealth.**
- ✓ V zdravotníctve je problematická **kvalita poskytovaných dát a metodologické rozdiely**¹⁰ medzi jednotlivými zdrojmi¹¹. Validácia výstupov z rôznych zdrojov je prakticky nemožná (napr. spotreba liekov v medzinárodnom porovnaní, ako aj medzi Národným centrom zdravotníckych informácií (NCZI) a zdravotnými poisťovňami).
- ✓ **Sektor zdravotníctva patrí medzi najvýznamnejšie z hľadiska rozpočtu aj potenciálnej hodnoty pre občanov.** V roku 2017 realizuje MZ SR viacero projektov a legislatívnych zmien (zavádzanie DRG, emergentný systém, novela Zákona č. 363/2011 Z. z o rozsahu a podmienkach úhrady liekov), ktoré svojim obsahom prispievajú k napĺňaniu opatrení Revízie výdavkov. Z tohto dôvodu sa otvára priestor na Revíziu výdavkov II, ktorá by sa mala zamerať na analýzu hodnotovej časti - efektívnejšiu zdravotnú starostlivosť pre občana.

Tabuľka 3: Plnenie fiškálnych opatrení k 30.6.2017

FIŠKÁLNE OPATRENIA							
Špeciálny zdravotnícky materiál	Nákladovo-neeфекtívne lieky	Revízná činnosť VŠZP	Nadspotreba liekov	Zdravotnícke pomôcky	Medicínske procesy nemocníc	Výnimky na lieky	Nákupy liekov a ŠZM v nem.
68%	-167%	94%	120%	0%	-132%	5%	-130%
						CT a MR vyšetrenia	Nemed. Nákł. nem.
						75%	0%
							Diag. okr. CT a MR
							-12%
							ZT
							287%

Zdroj:IJ

¹⁰Metodologická nezhoda sa nachádza v rámci odpočtu PNNL, kde existuje rozpor vykazovania medzi zdravotnými poisťovňami z pohľadu centrálneho nákupu a spotreby týchto liekov. Rovnako aj vykazovanie liekov v nemocniciach. Časť nemocníc prevádzkuje verejné lekárnice, ktoré analyticky neoddeľujú príjmy a náklady z predaja liekov vo verejných lekárnach od nemocničných liekov.

¹¹ Národné centrum zdravotníckych organizácií, zdravotné poisťovne, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

Implementačná jednotka realizovala tento odpočet opatrení v spolupráci s Inštitútom zdravotnej politiky (IZP), Inštitútom finančnej politiky (IFP) a Útvárom hodnoty za peniaze (ÚHP).

Hlavné odporúčania IJ pre MZ SR do 31.12.2017:

- ✓ Zrýchliť plnenie finančných opatrení s cieľom priblížiť sa do konca roka cieľom, stanoveným v rozpočte verejnej správy.
- ✓ Efektívnejšie kontrolovať nákup a spotrebu liekov – pre nemocnice (lieky podávané v nemocniciach vs. predávané vo verejných lekárňach) a pre zdravotné poisťovne u PNNL (centrálny nákup vs. preskripčné lieky).
- ✓ Opakovane analyzovať revíziu činnosť Všeobecnej zdravotnej poisťovne – stanovenie novej hodnoty úspory.
- ✓ Iniciovať druhú časť Revízie výdavkov v zdravotníctve, zameranú na dosiahnutie efektívnejšej zdravotnej starostlivosti pre občana.

2.1 Lieky a lieková politika

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Plnenie k 30.6.2017
1	Nadspotreba liekov - zavedenie predpisových limitov pre ambulantných poskytovateľov	MZ SR	31.12.2017	
2	Zverejňovanie rebríčkov predpisovania lekárov v rámci odbornosti	MZ SR	31.12.2017	
3	Výnimky na lieky - zavedenie pravidiel pre preplácanie výnimiek	MZ SR	31.12.2017	
4	Zavedenie záväzných pravidiel pre úhradu liekov na výnimky	MZ SR	31.12.2017	
5	Nákladovo neefektívne lieky - centrálny nákup liekov ZP	MZ SR	31.12.2017	
6	Vydávanie receptu na účinnú látku namiesto konkrétneho lieku	MZ SR	31.12.2017	
7	Výmena informácií o exporte liekov medzi ŠUKL a FS SR/ŠÚ SR	MZ SR, MF SR	31.12.2017	
8	Povinné zbieranie dát o užívaní podmienené kategorizovaných liekov	MZ SR	31.12.2017	

V liekovej politike boli identifikované tri fiškálne opatrenia s plánovanou úsporou v celkovej výške 55 mil. eur a štyri hodnotové opatrenia. Z pohľadu napĺňania týchto opatrení možno konštatovať, že Ministerstvo zdravotníctva začalo realizovať kroky na naplnenie týchto kritérií postupne. Novelizácia zákona č. 363/2011 o rozsahu a podmienkach úhrady liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín na základe verejného zdravotného poistenia bude mať vplyv na napĺňanie Opatrení 3, 4, 5 a 8.

1. Nadspotreba liekov – zavedenie predpisových limitov pre ambulantných poskytovateľov

PLÁNOVANÁ
ÚSPORA

20 mil.

Cieľom opatrenia je zamedziť neštandardnú preskripciu (nedostatočný manažment pacienta, duplikácie v predpisovaní, indukovaná preskripcia, atď.), ako aj **nekalé praktiky ambulantných poskytovateľov**.

Nakoľko však k zavedeniu týchto limitov nedošlo, nie je možné hovoriť v tomto smere o znížení nadspotreby z pohľadu zavedených limitov.

Toto opatrenie sledujeme zatiaľ prostredníctvom celkových úhrad poisťovní za lieky na recept, ako aj počtu receptov na preskripčné lieky. Za január – jún 2017 poisťovne uhradili o 12 mil. eur menej ako v rovnakom období v roku 2016. V rovnakom období poisťovne evidujú o 180 tis. predpísaných receptov menej ako v roku 2016. Súčasná kalkulácia úspory vychádza z platných zmlúv s ambulantnými poskytovateľmi k 30.6.2017.

Deje sa to najmä v dôsledku zvýšeného dôrazu poisťovní pri revíznej činnosti a uzatváraní dohôd medzi zdravotnými poisťovňami a poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti. Rastie aj vplyv zavedenia elektronickej preskripcie liekov. Jedným z cieľov, ktoré je potrebné naplniť, je 100% penetrácia e-receptov u ambulantných poskytovateľov. K 30.6.2017 eviduje Všeobecná zdravotná poisťovňa takmer 15% penetráciu, Dôvera na úrovni takmer 60 % a Union plánuje zavedenie e-receptov budúci rok.

ODPORÚČANIE IJ: Nakoľko už dnes zdravotné poisťovne sledujú preskripciu ambulantných poskytovateľov na základe interne nastavených metodológií, IJ navrhuje nasledovný postup:

- Analýza metodológie a nastavených limitov jednotlivých zdravotných poisťovní pre ambulantných poskytovateľov;
- Nastavenie limitu preskripcie pre celý sektor zdravotníctva;
- Analýza dopadu limitov na poskytovanú zdravotnú starostlivosť.

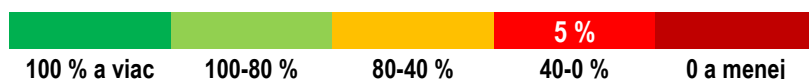
Ďalej odporúčame pokračovať v implementácii e-preskripcie pre dosiahnutie efektívneho odhaľovania duplicitnej a inej preskripcie na 100 %. Cieľom nie je obmedziť poskytovanú zdravotnú starostlivosť, ale dotknúť sa tých, ktorí systém zneužívajú a odčerpávajú zdroje na úkor pacientov.

2. Zverejňovanie rebríčkov predpisovania lekárov v rámci odbornosti

Zverejňovanie rebríčkov predpisovania lekárov v rámci odbornosti môže tiež prispieť z zníženiu nadspotreby. Zdravotné poisťovne dnes pozorne sledujú a vyhodnocujú preskripciu ambulantných poskytovateľov a z tohto dôvodu zavedenie kontrolného mechanizmu verejného charakteru neznamená dodatočnú záťaž pre zdravotné poisťovne a mohlo by byť pozitívnym behaviorálnym impulzom pre lekárov, vymykajúcim sa štandardnej preskripcii.

ODPORÚČANIE IJ: Po vzore napr. Veľkej Británie¹² informovanie ambulantných poskytovateľov o úrovni ich preskripcie na kvartálnej báze. Hoci zdravotné poisťovne si tieto veci sledujú, preventívny charakter môže mať zverejnenie tohto rebríčka Ministerstvom zdravotníctva SR. IJ spolu s MZ SR na príprave tohto rebríčku spolupracujú.

3. Lieky uhrádzané na výnimky

V súčasnosti je schvaľovanie výnimiek v kompetencii poisťovní a neexistujú pre nich jednotné kritériá a záväzné pravidlá. Rovnako nie je definovaný ani objektívny prístup pacienta k tomuto druhu liekov a preplatenie funguje na základe individuálneho posudzovania. Rozpočty poisťovní u liekov na výnimky klesli o 5 % plánovanej úspory na

¹² <https://www.newscientist.com/article/2105958-doctors-nudged-into-prescribing-far-fewer-antibiotics/>

PLÁNOVANÁ
ÚSPORA

10 mil.

obdobie január – jún 2017. Celkový rozpočet za 6 mesiacov a všetky poisťovne predstavuje 18, 9 mil. eur, Union vo výške 700 tis. eur, Dôvera 4,6mil. eur a VŠZP 13,5mil. eur.

Tabuľka 4: Výdavky poisťovní na lieky a výnimky¹³

2017	Január	Február	Marec	Apríl	Máj	Jún
Dôvera	874 407	829 144	726 941	706 547	738 707	772 253
Union	107 103	100 836	115 797	122 873	136 128	117 469
VŠZP	2 310 995	2 261 232	2 135 020	2 066 807	2 426 806	2 339 917
Spolu	3 292 504	3 191 212	2 977 758	2 896 227	3 301 641	3 229 640

Zdroj: IJ, ZP

4. Zavedenie záväzných pravidiel pre úhradu liekov na výnimky

ODPORÚČANIE IJ: Okrem informácie o výške výdavkov na lieky uhrádzaných na výnimky je potrebné zverejňovať aj dodatočné informácie o žiadateľoch, ktorým je takáto starostlivosť hradená. MZ SR v pripravovanej novele zákona o liekoch č. 363/2011¹⁴ reformuje prístup k liekom na výnimky. Novela bola v čase písania tejto správy posunutá na schvaľovanie do NR SR. Navrhované riešenie z dielne MZ SR bude možné posúdiť až po schválení v NR SR a po podpise prezidentom SR.

Tabuľka 5: Podiel schválených žiadostí o lieky na výnimky¹⁵

	2014	2015	2016	2017 ¹⁶
Dôvera	88 %	81 %	88 %	88 %
Union	81 %	80 %	79 %	78 %
VŠZP	87 %	89 %	88 %	83 %
Spolu	87 %	87 %	88 %	84 %

Zdroj: IJ, ZP

Počet zaslaných žiadostí medzi rokmi 2014 až 2017 rástol taktiež, o takmer 74 % v celom sektore. Najvýraznejší nárast zaznamenávajú Dôvera (150 %) a Union (300 %), je to však dané veľkosťou poisťovného kmeňa. V absolútnom vyjadrení dominuje Všeobecná zdravotná poisťovňa. Preto je v tomto prípade dôležité pozerieť sa na podielové ukazovatele.

5. Potenciálne nákladovo neefektívne lieky – centrálny nákup liekov ZP

¹³ Výdavky na lieky na výnimky boli rátané ako - nekategorizované lieky, kategorizované lieky s výnimkou z IO vrátane objednaných cez CNP a lieky s udeleným hromadným súhlasom na úhradu

¹⁴ Novela zákona 363/2011 bola v čase prípravy tejto správy schválená na Vláde SR s pripomienkou.

¹⁵ Podiel je vyjadrený ako počet schválených žiadostí z celkového počtu žiadostí zaslaných. Jedna žiadosť môže znamenať viac ako jeden pacient.

¹⁶ Hodnota roku 2017 vyjadruje plnenie za prvé dva kvartály roku 2017.

V roku 2016 sa centrálne nakupovalo 19 zo 147 potenciálne nákladovo neefektívnych liekov (PNNL). K 30.6.2017 to bolo len 26 liekov, čiže len 18 % z identifikovaných 147.

PLÁNOVANÁ
ÚSPORA
25 mil.

Z pohľadu hodnoty sme v analýze vyčlenili PNNL, ktoré sa obstarávajú centrálnym nákupom, a ktoré sú vydávané na recept. Je to z dôvodu metodologického nesúladu medzi centrálnym nákupom, kde evidujeme lieky na báze dodania a liekmi vydávanými na recept, ktoré poisťovne evidujú z pohľadu podania pacientovi.

Vďaka centrálnemu nákupu sa podľa údajov IZP darí znižovať jednotkovú cenu týchto PNNL o približne 10 %. Výdavky na PNNL na recept rastú oproti sledovanému obdobiu o vyše 160 %. Pripravovaná novela zákona č. 363/2011 sa snaží riešiť problém liekov, ktoré nemajú vykonanú farmakoekonomiku, ale už sú v slovenskom systéme, zavedením povinného a pravidelného prehodnocovania a kompenzácie dopadov liekov na rozpočet.

ODPORÚČANIE IJ: Napraviť metodologický nesúlad medzi centrálnym nákupom a liekmi vydávanými na recept. Akcelerovať počet centrálne nakupovaných PNNL výrazným spôsobom, čím sa zároveň zabezpečí aj akcelerácia úspory do konca roka 2017¹⁷. Tento metodologický problém bude IJ reflektovať v Súhrnnej implementačnej správe.

6. Vydávanie receptu na účinnú látku namiesto konkrétneho lieku

Spotreba generík sa dnes nachádza nad priemerom krajín OECD, avšak na rozdiel od rastúceho trendu priemeru OECD má na Slovensku klesajúcu tendenciu. V súčasnej dobe MZ SR toto opatrenie nerieši.

7. Výmena informácií o exporte liekov medzi ŠUKL a FS SR/ŠÚ SR

Jedným z problémov reexportu liekov je obmedzenie dostupnosti lieku pre pacienta. MZ SR spustilo od 1.4.2017 tzv. emergentný systém a systém mimoriadneho objednávaného lieku, ktorý má zabezpečiť dostupnosť lieku pre pacienta do 48 hodín. Novela zákona priniesla pozitívne zmeny, stále však nedošlo k zavedeniu efektívnej výmeny informácií o exporte liekov. Prekážkou pre realizáciu tohto opatrenia je vlastníctvo dát Štatistickým úradom SR. Z tohto pohľadu je potrebné iniciovať zmenu legislatívy, ktorá umožní poskytnutie dát od ŠÚ SR pre MZ SR, ako aj samotnú výmenu s Finančnou správou Slovenskej republiky.

ODPORÚČANIE IJ: Vytvorenie pracovnej skupiny, ktorá detailne preskúma právne možnosti na realizáciu daného opatrenia a navrhne komplexné legislatívne riešenie, riadené MF SR.

8. Povinné zbieranie dát o užívaní podmienene kategorizovaných liekov

Pripravovaná novela zákona 363/2011 mení pravidlá toho, čo spadá do podmienenej kategorizácie. Dôležité je, aby súčasťou novej úpravy bolo vyhodnocovanie účinnosti liekov, ktoré sú nákladnejšie ako umožňujú štandardné pravidlá kategorizácie. Navrhovaného riešenie z dielne MZ SR bude možné posúdiť až po schválení v NR SR a po podpise prezidentom SR.

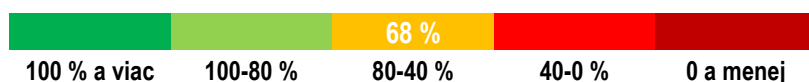
¹⁷ V prípade Všeobecnej zdravotnej poisťovne na rozdiel od ostatných poisťovní platí, že jedným z argumentov, prečo je nábeh pomalší, je proces verejného obstarávania, ktorým je poisťovňa viazaná.

2.2 Špeciálny zdravotný materiál (ŠZM) a zdravotnícke pomôcky (ZP)

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Plnenie k 30.6.2017
9	Špeciálny zdravotnícky materiál - zníženie cien (referencovanie)	MZ SR	31.12.2017	
10	Zdravotnícke pomôcky - referencovanie a revízne činnosti	MZ SR	31.12.2017	
11	Zlepšenie revíznych činností VŠZP	MZ SR, VŠZP	31.12.2017	

V oblasti referencovania cien ŠZM a ZP, ako aj posilnenia revíznej činnosti, boli identifikované 3 fiškálne opatrenia s celkovou plánovanou úsporou 75 mil. eur.

9. Referencovanie (zníženie) cien ŠZM¹⁸

PLÁNOVANÁ
ÚSPORA
35 mil.

IZP v spolupráci s VŠZP pripravil tri kolá referencovania špeciálneho zdravotného materiálu (SZM), ktoré bolo uvedené do praxe v troch vlnách od 1.10.2016, 1.11.2016 a 1.1.2017. Referencovanie bolo založené na vnútornej analýze nákupných cien SZM, ako aj externého porovnania s maximálnymi aj reálnymi úhradovými cenami SZM v Českej republike. Výsledkom tohto procesu je nový cenník maximálnych úhradových cien SZM. Plánovaná úspora sa v súčasnosti plní na 68 %. Hoci úhrady poisťovní za SZM klesajú o približne 11 mil. eur, zaznamenávame rast objemu nakupovaného SZM o 2 % oproti minulému roku.

ODPORÚČANIE IJ: Zavedenie štandardného funkčného typu pre SZM, ktorý zvýši mieru konkurencie medzi jednotlivými dodávateľmi. **Dodatočný priestor existuje v referencovaní SZM u komponentov v oblasti ortopedie**, kde bol u niektorých podskupín zaznamenaný nárast cien o viac ako 100 % v porovnaní s rokom 2016. Okrem toho sa odporúča doplniť do referencovania aj ceny z ďalších krajín Európskej únie.

10. ZP - referencovanie cien a posilnenie revíznej činnosti pri zdravotných pomôckach

PLÁNOVANÁ
ÚSPORA
15 mil.

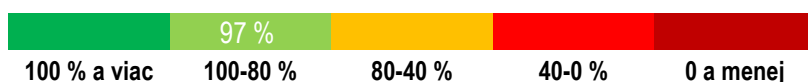
Hoci úhrady zdravotných poisťovní za štandardné zdravotné pomôcky klesajú, rastú platby za tzv. individuálne zdravotné pomôcky, čo v konečnom dôsledku znižuje celkovú úsporu na úroveň niečo vyše 200 tis. eur v sledovanom období.

ODPORÚČANIE IJ: IJ navrhuje zintenzívniť revíziu činnosť zdravotných poisťovní na posudzovanie úhrad tzv. individuálnych zdravotných pomôcok, ako

¹⁸ Hodnota SZM je metodologicky podhodnotená z dôvodu výkazníctva časti SZM už v DRG.

aj samotné prehodnotenie úhrad v nadväznosti aj na posledné medializované informácie, poukazujúce na podvody.

11. Zlepšenie revíznych činností (VšZP)

PLÁNOVANÁ
ÚSPORA

25 mil.

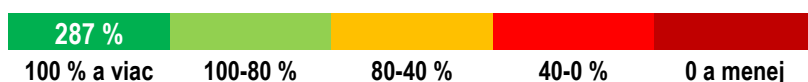
Revízná činnosť VšZP predstavovala 21,4 mil. eur v roku 2016. Revízia výdavkov na zdravotníctvo predpokladá revíznú činnosť VšZP v roku 2017 na úrovni 25 mil. eur.

ODPORÚČANIE IJ: IJ odporúča podrobnejšiu analýzu revíznej činnosti VšZP nielen z pohľadu ozdravného plánu, ale aj z pohľadu očistenia dátovej metodológie v rámci porovnania s ostatnými zdravotnými poisťovňami.

2.3 Zdravotnícka technika

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Plnenie k 30.6.2017
12	Hospodárne obstarávanie zdravotníckej techniky	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	

12. Hospodárne obstarávanie zdravotníckej techniky

PLÁNOVANÁ
ÚSPORA

3 mil.

MZ SR od 1.12.2015 porovnáva ceny¹⁹ plánovaných nákupov zdravotníckej techniky s cenami realizovaných nákupov na Slovensku a v Českej republike. Priemerná cena je následne upravená o platobnú disciplínu daného zariadenia, servisné podmienky a iné faktory. Výsledná suma je maximálna, ktorá vstupuje do verejného obstarávania. V roku 2016 bolo obstaraných 54 prístrojov v hodnote 8,7 mil. eur. V sledovanom období medzi januárom – júnom 2017 bolo obstaraných len 11 prístrojov (z toho 5 CT) a realizovaná úspora vo výške 4,3 mil. eur. Nemocnice sa pripravujú na čerpanie prostriedkov z EŠIF (OP IROP) a veľkých projektov, financovaných z kapitálových prostriedkov ministerstva. V súvislosti s plnením tejto úspory

možno konštatovať, že cieľ plnenia bol definovaný málo ambiciózne a existuje priestor na akceleráciu samotnej cieľovej hodnoty.

¹⁹ <http://www.health.gov.sk/?izp7>

Tabuľka 6: Referencovaná zdravotnícka technika a realizovaná úspora k 30.06.2017

Poskytovateľ ZS	Typ	Suma pred schválením IZP	Vysúťažená suma s DPH	Úspora s DPH s DPH
Nemocnica Poprad, a.s.	CT	2 752 256	1 818 271	933 985
Nemocnica s poliklinikou Prievidza so sídlom v Bojniciach	CT	1 445 421	672 895	772 526
Dolnooravská Nemocnica S Poliklinikou MUDr. Ladislava Nádaši Jégého Dolný Kubín	CT	1 345 421	621 000	724 421
Nemocnica Alexandra Wintera – Piešťany	CT	1 445 421	626 000	819 421
Fakultná nemocnica Prešov	CT	1 965 734	1 079 212	886 522
FNsP Žilina	videoendoskopická zostava	217 511	163 518	53 993
FN Trenčín	parný sterilizátor	53 451	53 244	207
FN Trenčín	digitálny ultrazvukový prístroj	93 600	90 299	3 301
FN Nitra	ultrasonografický prístroj pre interné odd.	107 287	91 800	15 487
FNsP Žilina	parný sterilizátor	81 094	53 964	27 130
FN Nitra	anesteziologický prístroj	136 916	82 800	54 116
FN Nitra	ultrasonografický prístroj pre kardiológiu	137 066	115 200	21 866

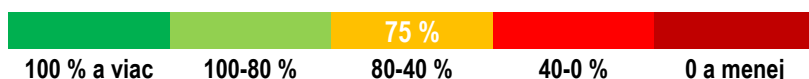
Zdroj: MZ SR

ODPORÚČANIE IJ: IJ odporúča prehodnotiť cieľovú hodnotu pre plnenie tohto opatrenia v 2. polroku 2017, ako aj definovanie bázy do nasledujúcich rokov. Rovnako však IJ odporúča rozšíriť neskôr v procese aj počet krajín, voči ktorým sa ceny referencujú.

2.4 Diagnostika

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Plnenie k 30.6.2017
13	SVLZ - zníženie jednotkových cien a limitov CT a MR vyšetrení	MZ SR, poisťovne	31.12.2017	
14	SVLZ - zavedenie limitov pre ambulantných poskytovateľov	MZ SR	31.12.2017	

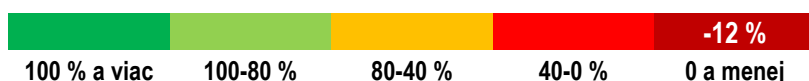
13. Zníženie jednotkových cien výkonov a limitov za zobrazovacie (CT a MR) vyšetrenia

PLÁNOVANÁ
ÚSPORA
10 mil.

Ceny MR a CT vyšetrení boli na Slovensku relatívne vysoké v rámci cenového porovnania s Českou republikou. V sledovanom období sa celkové úhrady poisťovní za CT a MR vyšetrenia vyvíjajú v súlade s naplánovanou úsporou z dôvodu zníženia ceny bodu a objemu pre poskytovateľov CT a MR diagnostiky (10 – 20 %), ktoré postupne od 1.1.2017 zavádzala VŠZP. Cena bodu bola vždy ponížená proporčne viac ako zmluvný objem, čo motivovalo poskytovateľov poskytovať viac výkonov. Len v rámci VŠZP došlo za sledované obdobie o navýšenie vykonaných výkonov o 2,8 %. Opatrenia boli zavádzané postupne, na základe platných zmlúv jednotlivých poskytovateľov.

14. SVLZ – zavedenie limitov pre ambulantných poskytovateľov

PLÁNOVANÁ
ÚSPORA
3 mil.

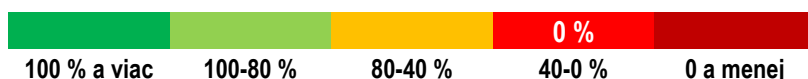
Nakoľko k zavedeniu týchto limitov nedošlo, nie je možné hovoriť v tomto smere o úspore z pohľadu zavedených limitov. Toto opatrenie sledujeme zatiaľ prostredníctvom merateľného ukazovateľa celkových úhrad poisťovní za SVALZ mimo CT a MR (primárne biochémia, mikrobiológia a hematológia). Na správne vykazovanie úspory v tejto oblasti má výrazný vplyv zavedenie DRG. Detailná analýza vplyvov na tento ukazovateľ však bude dostupná až v Súhrnnej implementačnej správe.

ODPORÚČANIE IJ: U oboch opatrení v diagnostike, prehodnotenie cieľovej hodnoty pre plnenie opatrenia v 2. polroku 2017 a aktualizácia metodológie z dôvodu zavádzania DRG, nakoľko tieto hodnoty sú výrazne podhodnotené.

2.5 Nemocnice

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Plnenie k 30.6.2017
15	Optimalizácia prevádzkových nákladov	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	
16	Optimalizácia medicínskych procesov	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	
17	Optimalizácia nákupu liekov a ŠZM	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	
18	Zavedenie štandardných diagnostických a terapeutických postupov	MZ SR	1.7.2018	
19	Elektronizácia zdravotnej dokumentácie a elektronická dokumentácia preskripcie	MZ SR	31.12.2018	
20	Úprava siete akútnych nemocníc a reprofilizácia nemocníc	MZ SR	31.12.2017	
21	Zavedenie prehľadných pravidiel pri platbách pacientov	MZ SR	31.12.2017	
22	Zavedenie DRG	MZ SR	31.12.2017, konvergencia do 31.12.2022	

15. Optimalizácia prevádzkových nákladov nemocníc

PLÁNOVANÁ
ÚSPORA

5 mil.

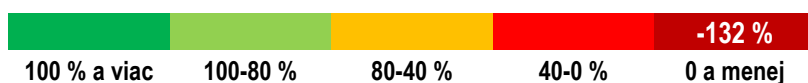
Odpočet opatrení sa zameriava na náklady 18 nemocníc v položkách Spotreba energie, Opravy a udržiavanie a Ostatné prevádzkové náklady, ktoré v období január – jún 2017 tvoria takmer 12 % všetkých prevádzkových nákladov nemocníc. Počas sledovaného obdobia došlo k poklesu nákladov na energiu o 8 %, na opravy a udržiavanie o 11 %, u väčšiny nemocníc z dôvodu benchmarku cien energií v roku 2016.

Priestor však naďalej vidíme v znižovaní celkových nákladov na energiu v Roosveltovej nemocnici v Banskej Bystrici, Fakultnej nemocnici Trenčín, Fakultnej nemocnici Nitra, ako aj Fakultnej nemocnici NsP Nové Zámky.

Rastú aj náklady v položke Ostatné prevádzkové náklady, kde sa nachádzajú aj pokuty a penále. Týka sa to najmä Univerzitnej nemocnice v Bratislave a v Martine a Fakultných nemocníc v Nitre, Nových Zámkoch a Trnave.

ODPORÚČANIE IJ: Odčleniť pokuty a penále od ostatných prevádzkových nákladov a tieto ukazovatele sledovať osobitne, aby bolo možné identifikovať úsporu nemocníc a ich reálnu výkonnosť.

16. Optimalizácia medicínskych procesov v podriadených organizáciách

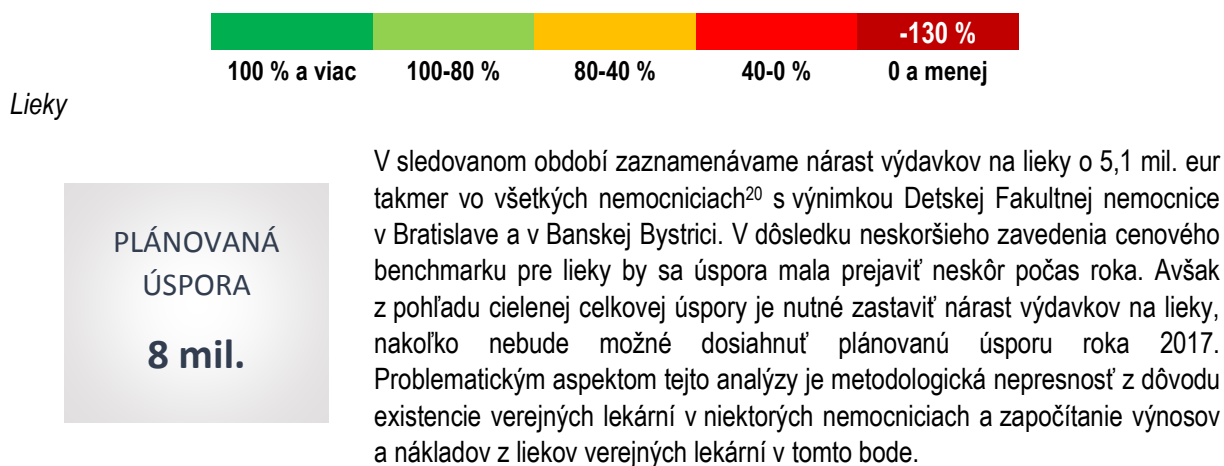
PLÁNOVANÁ
ÚSPORA

15 mil.

V sledovanom období január – jún 2017 rástli celkové prevádzkové náklady nemocníc o 2 % v porovnaní so sledovaným obdobím roka 2016. Tento nárast je spôsobený najmä nárastom osobných nákladov z dôvodu existencie platového automatu. Osobné náklady rástli aj napriek tomu, že oproti rovnakému obdobiu v roku 2016 pracuje v nemocniciach o 104 lekárov menej podľa sledovaného ukazovateľa priemerný prepočítaný počet lekárov (FTE). Evidujeme 4 % nárast osobných nákladov oproti rovnakému obdobiu v 2016.

ODPORÚČANIE IJ: Platový automat - odmeňovanie lekárov a ďalších zamestnancov zdravotníckych zariadení – uzatvorený v roku 2011 definuje odmeňovanie zamestnancov v závislosti od priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve. Z dôvodu zmeny hospodárskych a trhových podmienok v Slovenskej republike, IJ odporúča prehodnotenie systému odmeňovania zdravotného personálu a odporúča iniciovať diskusiu v tejto oblasti.

17. Optimalizácia nákupov liekov a ŠZM

ŠZM

V sledovanom období zaznamenávame pokles výdavkov o 6 % v hodnote 3,9 mil. eur, v súlade s naplánovanou úsporou.

18. Zavedenie štandardných diagnostických a terapeutických postupov

Ministerstvo v spolupráci so zainteresovanými odborníkmi pripravuje popis štandardov v 31 špecializáciách. Pilotný projekt MZ SR hovorí o vytvorení štandardov pre prvých 50 diagnóz do 15.9.2017. Následne budú návrhy štandardov posúdené expertmi zo zahraničia. Plnenie opatrenia má byť realizované do konca júna 2018. Merateľné ukazovatele plnenia budú plne reflektované v aktualizovanom Implementačnom pláne na rok 2018.

19. Elektronizácia zdravotnej dokumentácie a elektronická dokumentácia preskripcie

IJ aj napriek viacerým výzvam neboli dodané všetky podklady potrebné na vyhodnotenie stavu implementácie eHealth. Z tohto dôvodu nie je možné toto opatrenie odpočítavať.

²⁰ Odpočet výdavkov nemocníc na lieky a ŠZM je nutné brať so zreteľom vplyvu centrálnych nákupov poisťovní, nákupov nemocníc a ako aj skutočnosti, že v nemocniciach vznikli verejné lekárne. V súčasnosti preto prebieha detailná analýza vzťahu medzi nárastom spotreby liekov a zavedením centrálného nákupu a verejných lekární do nemocníc.

20. Úprava siete akútnych nemocníc a reprofiliácia nemocníc

MZ SR začiatkom roka 2017 pripravilo materiál, v ktorom zadefinovalo sieť 45 oprávnených žiadateľov o čerpanie z celkového počtu 78 posudzovaných nemocníc. Ministerstvo v súčasnosti pracuje na vytvorení typológie nemocníc, pričom predloženie novely zákona predpokladá začiatkom budúceho roka 2018. Nakoľko toto opatrenie malo byť realizované do konca roka 2017, akceleráciu jeho implementácie bude IJ odzrkadľovať v Implementačnom pláne na rok 2018.

21. Zavedenie prehľadných pravidiel pri platbách pacientov

Toto opatrenie sa z dôvodu odborného-verejného konsenzu v súčasnosti nerealizuje.

22. Zavedenie DRG

DRG je klasifikačný systém diagnosticko-terapeutických skupín, ktorý na základe parametrov zaraďuje hospitalizačné prípady do ekonomicky a klinicky homogénnych diagnosticko-terapeutických skupín. Implementácia DRG sa začala v roku 2011. Základom pre správnu implementáciu DRG na Slovensku je uzatvorenie zmluvy so zdravotnými poisťovňami, transparentné vykazovanie jednotlivých výkonov v systéme a následne aj úhrady za tieto výkony realizované medzi zdravotnými poisťovňami a nemocnicami. Na žiadosť MZ SR, IJ uvádza súčasný stav uzatvorených zmlúv k 5.9.2017 medzi zdravotnými poisťovňami a nemocnicami, v Tabuľke č. 7. Dôležitým faktorom úspešného zavádzania DRG na Slovensku však stále zostáva transparentné vykazovanie výkonov v systéme, ako aj revízná činnosť.

Nižšie uvedená tabuľka sumarizuje zavádzanie DRG vo všeobecných a špecializovaných nemocniciach podľa platnej podpísanej zmluvy so zdravotnými poisťovňami – Všeobecná zdravotná poisťovňa, Dôvera a Union.

Tabuľka 7: Zavedenie DRG podľa podpisu zmluvy so zdravotnou poisťovňou

	s tromi	s dvoma	s jednou	so žiadnou
Počet zariadení	13	13	3	5
v %	38 %	38 %	9 %	15 %

Zdroj: IJ, MZ SR

Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, Národný ústav tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie Vyšné Hágy, Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, Národný ústav reumatických chorôb a Onkologický ústav sv. Alžbety neuzatvorili zmluvu na DRG ešte s ani jednou zdravotnou poisťovňou.

ODPORÚČANIE IJ: Efektívne zavedenie DRG je možné akcelerovať v prípade, že sa poskytovatelia zdravotnej starostlivosti odklonia od porovnávania predchádzajúceho platobného mechanizmu s DRG a upriamia svoju pozornosť na zavedenie dennej rutinnej práce so systémom. Zároveň je potrebné akcelerovať vydanie zoznamu zdravotných výkonov a zoznamu pripočítateľných položiek.

Ďalšie kroky súvisiace so zavádzaním DRG (výkazníctvo a úhrady), budú plne reflektované v aktualizovanom Implementačnom pláne pre rok 2018.

2.6 Doprava a záchranky

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Plnenie k 30.6.2017
23	Zapojenie poskytovateľov dopravnej zdrav. služby do integrovaného záchranného systému	MZ SR	1.7.2018	
24	Zisťovanie prítomnosti alkoholu alebo omamných látok v krvi pacienta privezeného zdravotnou záchrannou službou	MZ SR	1.7.2018	
25	Implementácia komunikácie medzi operačným strediskom a vozidlom ZZS na báze GPS	MZ SR	1.7.2018	
26	Integrovanie poskytovateľov ZZS do eHealth	MZ SR	31.12.2018	

Opatrenia v oblasti Doprava a záchranky majú termín plnenia v budúcom roku. Merateľné ukazovatele, ako aj presný plán odpočtu bude reflektovaný v aktualizovanom Implementačnom pláne pre rok 2018.

23. Zapojenie poskytovateľov dopravnej zdrav. služby do integrovaného záchranného systému

V sledovanom období nie je možné sledovať odpočet opatrenia, nakoľko je súčasťou projektu celkovej reformy prevádzkovania zdravotnej záchrannej služby.

ODPORÚČANIE IJ: IJ odporúča nastavenie kontrolných mechanizmov z pohľadu progresu tejto reformy, aby bolo možné sledovať, či daný reformný zámer sa aj v skutočnosti plní.

24. Zisťovanie prítomnosti alkoholu alebo omamných látok v krvi pacienta privezeného zdravotnou záchrannou službou

Podľa účinného zákona č. 580/2004 Z. z., ods. 7, má „zdravotná poisťovňa právo uplatniť svoj nárok na úhradu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť voči poistencovi, ak sa mu poskytla preukázateľne v dôsledku užitia alkoholu alebo inej návykovej látky; to neplatí, ak ide o maloletého poistenca, ktorý je umiestnený v resocializačnom stredisku pre drogovu závislých a inak závislých na základe rozhodnutia súdu“. Legislatívne podmienky pre vymáhanie nároku na kompenzáciu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť zdravotnou poisťovňou voči občanovi, ktorý si spôsobil zranenie pod vplyvom omamnej látky, sú vytvorené. Aplikačná prax však zlyháva.

ODPORÚČANIE IJ: Vyhodnotenie dostupných dát, a teda konkrétnych prípadov za obdobie posledných 5 rokov. Vytvorenie mechanizmu pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, vrátane poskytovateľov zdravotnej záchrannej služby, pre dôslednejšie overovanie prítomnosti omamných látok v krvi a následné nahlasovanie takýchto pacientov poisťovni.

25. Implementácia komunikácie medzi operačným strediskom a vozidlom ZZS na báze GPS

Všetky vozidlá zdravotnej záchrannej služby sú povinne vybavené lokalizačnou technológiou, za ktorej aktivitu zodpovedá Operačné stredisko ZZS. Občasne dochádza k výpadkom signálu alebo poruchám zariadení z dôvodu nepriaznivých teplotných rozmedzí vo vozidlách. Je snaha o minimalizáciu takýchto prípadov, napr. aj zvýšením počtu a frekvencie náhodných kontrol funkčnosti týchto zariadení. Presné štatistiky o počtoch a významnosti výpadkov sa neevidujú.

ODPORÚČANIE IJ: Posilniť dátovú bázu a kontrolnú činnosť. Nastaviť merateľné ukazovatele pre plnenie tejto celej sady opatrení v oblasti dopravy a záchraniek.

26. Integrovanie poskytovateľov ZZS do eHealth

IJ aj napriek viacerým výzvam neboli dodané podklady na vyhodnotenie eHealth. Z tohto dôvodu nie je možné toto opatrenie odpočítať.

2.7 Dáta a procesy

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Plnenie k 30.6.2017
27	Úprava vykazovania dát pre medzinárodné inštitúcie	MZ SR (NCZI, ŠÚKL)	31.12.2017	
28	Zverejnenie dát NCZI v štandardizovanej forme	MZ SR (NCZI)	31.12.2017	
29	Prehodnotenie štruktúry a kvality dát vykazovaných od poskytovateľov ZS	MZ SR (NCZI)	1.7.2018	
30	Rozšírenie štruktúry monitoringu poisťovní o výdavky na oblasti zdravotnej starostlivosti	MF SR	31.12.2017	
31	Zavedenie rozpočtových rokovaní o celkových potrebných zdrojoch v zdravotníctve a ich použití na nákup zdravotnej starostlivosti na úrovni jednotlivých oblastí ZS	MF SR	31.12.2017	
32	Zvýšenie nezávislosti a profesionality kategorizačných orgánov	MZ SR	1.7.2018	
33	Zvýšenie transparentnosti kategorizačných orgánov	MZ SR	31.12.2017	
34	Posilnenie kompetencií všeobecných lekárov	MZ SR	31.12.2017	
35	Posilnenie kompetencií zdrav. sestier a asistentov	MZ SR	31.12.2017	

Kvalita dát v zdravotníctve zostáva i naďalej obrovskou výzvou, a to z pohľadu metodologických nezrovnalostí, či verifikácie rôznych zdrojov. Zdravotné poisťovne v súčasnosti vykazujú a zasielajú údaje minimálne trom rôznym inštitúciám, a to na Národné centrum zdravotníckych informácií, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a samotnému MZ SR. Reporting týchto dát je v rozličnej miere detailu, metodologicky, termínovo i periodicitou nezosúladený. Kvôli neexistencii súhrnného dokumentu s popisom metodologických rozdielov je každá dátová analýza administratívne i časovo veľmi zaťažujúca. Verifikácia rovnakých ukazovateľov (napr. celkových úhrad poisťovní za lieky na recept) z rôznych zdrojov je v niektorých prípadoch nemožná. Z tohto dôvodu je priam žiaduce venovať pozornosť kvalite a validácii dát v zdravotníctve. IJ pozitívne hodnotí prístup NCZI, ktoré na podnet MZ SR začalo zverejňovať dáta v tabuľkovom formáte, čím sa aspoň zber dát pre externú analýzu zjednodušuje. Na druhej strane do budúcnosti, priestor pre zlepšenie predstavuje miera detailu, množstvo zverejňovaných indikátorov, jednotná metodika zberu a vykazovania, ako aj kompatibilita s inými zdrojmi a zverejňovanie všetkých dát na jednom mieste. V tomto ohľade začalo MZ SR realizovať kroky, ktoré sa prejavujú v 2. polroku a budú reflektované v Súhrnnej implementačnej správe za rok 2017.

V rámci opatrení zameriavajúcich sa na transparentnosť kategorizačných orgánov, je možné konštatovať, že miera detailu zverejňovaných dokumentov na Kategorizačných portáloch, má pozitívny trend. Prostredníctvom zverejnených životopisov je možné sledovať profil členov týchto komisií. V porovnaní s medzinárodnými štandardmi však ďalším krokom k zvýšeniu transparentnosti môže byť zverejňovanie vyhotovených zvukových záznamov zo zasadnutí týchto orgánov, či realizácia výberového procesu na obsadzovanie týchto postov. Hoci je táto funkcia neplatená, zvýšilo by to transparentnosť celého procesu. Okrem zverejňovania zápisníc zo zasadnutí kategorizačných orgánov by bolo vhodné zverejňovať aj zápisnice zo stretnutí odborných pracovných skupín, ktoré predkladajú svoje stanovisko pre diskusiu kategorizačných orgánov.

2.8 Analytické úlohy

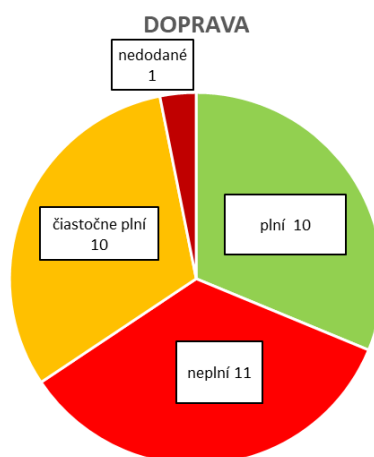
	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Plnenie k 30.6.2017
36	Vyvinúť nástroj na presnejšie stanovenie potreby výdavkov na zdravotnú starostlivosť s ohľadom na udržateľnosť verejných financií.	MZ SR, MF SR	31.12.2019	
37	Analýza spotreby voľnopredajných liekov	MZ SR, MF SR	31.12.2018	
38	Analýza manažmentu pacienta všeobecným lekárom (tzv. gatekeeping) z pohľadu právomocí všeobecných lekárov, platobného mechanizmu ako aj motivácií (kapitácia).	MZ SR, MF SR	31.12.2018	
39	Prehodnotenie kompetencií lekárov, sestier a zdravotníckych asistentov v ústavnej starostlivosti.	MZ SR	31.12.2017	
40	Preskúmanie súčasného stavu odmeňovania zdravotníckych zamestnancov (najmä lekárov a sestier) navrhne spôsob zohľadnenia výkonnosti a kvality v systéme odmeňovania	MZ SR		
41	Nastaviť kritériá a indikátory pre hodnotenie kvality poskytovanej starostlivosti	MZ SR, MF SR		
42	Doplnenie analýzy variability predpisovania laboratórnych a zobrazovacích vyšetrení o parameter PCG.	MZ SR, MF SR		

Analytické úlohy vykazuje IJ len z pohľadu ich realizácie ÁNO/NIE. Keďže všetky úlohy okrem úlohy č. 39 majú termín plnenia v rokoch 2018 a 2019, ich odpočet bude reflektovaný v aktualizovanom Implementačnom pláne na rok 2018.

3 Doprava – odpočet opatrení

- ✓ Opatrenia Revízie výdavkov na dopravu stanovujú povinnosť hodnotenia definovaných investičných projektov aj zo strany MF SR prostredníctvom analýzy nákladov a prínosov a ich prioritizáciu aj s využitím nástrojov dopravného modelovania.
- ✓ Revízia výdavkov stanovila len jedno finančné opatrenie vo výške 0,5 mil. eur. Úspory z neho vyplývajúce dosiahli v tomto období 1,6 mil. eur, pričom ide o nákup elektrickej energie ŽSR.
- ✓ **Kľúčové pre zvýšenie hodnoty dopravných investícií je nastavenie jasných, analyticky podložených investičných priorit** vo všetkých sektoroch dopravy a zverejnenie záväzného a pravidelne aktualizovaného investičného plánu rezortu Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky (MDV SR). Lepšie plánovanie projektov zároveň zlepšuje zameranie obmedzených kapacít a financií na prioritné projekty.
- ✓ Prvým dôležitým predpokladom sú lepšie údaje o súčasnej aj budúcej doprave. V rezorte dopravy je najväčšou výzvou **dostupnosť údajov, kvalita poskytovaných dát** a ich zverejňovanie pre verejnosť.
- ✓ **Údržba a rekonštrukcia ciest I. triedy je nedostatočná a financie na tento účel by mali byť výrazne vyššie, v súlade s Revíziou výdavkov na dopravu.** Takéto opatrenie má potenciál priniesť vysokú hodnotu za peniaze v relatívne krátkom čase.
- ✓ **Údržba železničnej infraštruktúry** je finančne poddimenzovaná. Rovnako vznikajú vysoké výdavky na riadenie dopravy, kvôli nedostatočnej modernizácii tratí. Na tento problém nadväzuje aj optimalizácia počtu zamestnancov Železníc Slovenskej republiky (ŽSR).

Graf 5: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na dopravu

Implementačná jednotka realizovala tento odpočet opatrení v spolupráci s Útvorom hodnoty za peniaze (ÚHP) a Ministerstvom dopravy a výstavby SR. Špeciálne by sme sa chceli poďakovať Železnicám Slovenskej republiky za promptnú a ústretovú spoluprácu pri príprave Implementačnej správy za dopravu.

Hlavné odporúčania IJ pre Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky do 31.12.2017:

- ✓ Urýchliť prípravu podmienok pre prioritizáciu investičných projektov v doprave so zohľadnením schválených metodík. Začať práce na definovaní okruhu údajov potrebných pre skvalitnenie dopravného posúdenia prioritných projektov.
- ✓ Poskytovať údaje týkajúcej sa Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. (ZSSK), ktoré sú nevyhnutné na dopracovanie revízie výdavkov v osobnej železničnej doprave.
- ✓ Zverejňovať údaje o sektore dopravy v užívateľsky vhodnom formáte, zanalyzovať možnosti rozšírenia zverejňovania údajov o ďalšie.

Hlavné odporúčania IJ pre Ministerstvo financií Slovenskej republiky do 31.12.2017:

- ✓ Zintenzívniť hodnotiaci proces pri projektoch predkladaných rezortnými organizáciami MDV SR.

3.1 Plánovanie a príprava investičných projektov v doprave

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Plnenie k 30.6.2017
1	Nové investičné projekty nad 20 mil. eur – aplikovať posúdenie multimodálnych variantov	MDV SR	priebežne	
2	Aktualizovať metodiku štúdií realizovateľnosti	MDV SR/ MF SR	06/2017 a následne priebežne	
3	Realizácia štúdií realizovateľnosti na začiatku predinvestičného procesu	MDV SR	priebežne	
4	Preskúmať proces EIA	MŽP SR		
5	Prehodnocovať pokračovanie v predprojektovej a projektovej príprave projektov s realizáciou plánovanou až v dlhodobom horizonte	MDV SR	priebežne	
6	Preskúmať legislatívne možnosti, ako minimalizovať so stavbou nesúvisiace investície	MDV SR/ MF SR	12/2017	
7	Dôsledne sledovať možnosť maximálneho využitia predchádzajúcich stupňov projektovej dokumentácie	MDV SR	priebežne	
8	Skvalitniť interné expertné kapacity objednávateľov na MDV SR na lepšiu formuláciu zadání, priebežnú a záverečnú kontrolu projektov	MDV SR	12/2017	
9	Poskytovať verejnosti relevantné podklady o pripravovaných investičných projektoch	MDV SR	priebežne	

1. Pre nové investičné projekty nad 20 mil. eur v rámci prípravy zadania štúdie realizovateľnosti posúdiť vhodnosť aplikácie multimodálnych variantov a vykonať takéto posúdenie

Metodika pre vypracovanie štúdií uskutočniteľnosti je už súčasťou súčasnej metodiky CBA OPII²¹. MDV SR, MF SR (ÚHP) a JASPERS kontinuálne spolupracujú na vylepšovaní predmetnej metodiky. Komplexná metodika posudzovania multimodálnych variantov aktuálne v SR neexistuje, avšak ako je uvedené vyššie, na jej vytvorení sa pracuje. V rámci metodiky CBA sa už dnes čiastočne zohľadňujú aj iné druhy dopravy. Za obdobie hodnotenia implementácie sa pripravujú zadávacie podmienky ku dvom projektom. Zadávacie podmienky týchto projektov boli predložené na pripomienkovanie ÚHP. U týchto projektov bude zohľadnená relevantnosť aj multimodálneho posúdenia a v prípade pozitívneho výsledku bude zadanie obsahovať aj tento aspekt. ÚHP predloží pripomienky k štúdiám uskutočniteľnosti s dôrazom na multimodálne posúdenie alternatív v 2. polroku 2017.

Organizácia	Pripravovaný investičný projekt	Predpokladaná hodnota	Popis
NDS	R1 Most pri Bratislave – Vičkovce	581 mil. eur	Momentálne v štádiu posudzovania ÚHP.
NDS	R8 Nitra – Križovatka R2	658 mil. eur	Momentálne v štádiu posudzovania ÚHP.

ODPORÚČANIE IJ: Dopracovať časť metodiky zohľadňujúcu multimodálne posúdenie a následne ju dôsledne dodržiavať pri všetkých investičných projektoch na MDV.

²¹http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=eurounia/fondy/RiadiaceDokumenty/Metodika/OPII/CBA/PpCBA_verzia_2_0.rar

2. Aktualizovať metodiku štúdií realizovateľnosti a spôsob výberu odporúčaného riešenia

Metodická príručka k tvorbe analýz nákladov a prínosov (CBA) v rámci predkladania investičných projektov v oblasti dopravy pre programové obdobie 2014-2020²² bola vypracovaná a nadobudla platnosť 19.6.2017. MDV informovalo rezortné organizácie a organizačné zložky ministerstva o existencii metodiky ÚPVII a plánuje v 2. polroku 2017 zaslať rezortným organizáciám list, ktorý bude objasňovať vzťah schválených metodík²³ na proces prípravy strategických dokumentov a investičných projektov.

3. Realizovať štúdie realizovateľnosti na začiatku predinvestičného procesu

Podriadené organizácie MDV boli 20.3.2017 o tejto povinnosti informované listom ministra. MDV predložilo ÚHP na vyjadrenie zámeru na spracovanie štúdií realizovateľnosti k 2 projektom. K týmto projektom v súčasnosti ÚHP pripravuje záverečné stanovisko.

Organizácia	Investičný projekt	Popis
NDS	Rýchlostná cesta R1 Most pri Bratislave - Vlčkovce	Zámer na spracovanie štúdie realizovateľnosti
NDS	R8, Nitra križovatka R2	Zámer na spracovanie štúdie realizovateľnosti

Za obdobie hodnotenia implementácie boli vypracované tri štúdie realizovateľnosti, avšak nie na začiatku predinvestičného procesu, ale ako prepracovanie a aktualizácia pôvodných štúdií. Pre jeden projekt (R3 Tvrdošín – Nižná nad Oravou) vypracoval ÚHP pozitívne oficiálne stanovisko²⁴.

Organizácia	Investičný projekt	Popis
NDS	D1 Budimír – Košice	Aktualizácia štúdie realizovateľnosti
NDS	R2 Kriváň – Tornaľa a Tornaľa – Včeláre	Aktualizácia štúdie realizovateľnosti, už je vyhlásené VO
NDS	R3 Tvrdošín – Nižná nad Oravou	Aktualizovaná CBA a dopravný model

4. Preskúmať proces EIA vo väzbe na ostatné fázy prípravy projektu s cieľom zefektívniť celý proces

Za proces EIA je zodpovedné Ministerstvo životného prostredia SR. V čase prípravy odpočtu implementácie revízie výdavkov na dopravu nebolo MŽP oslovené zo strany MDV, a preto nebol iniciovaný proces preskúmania EIA. Uvedená problematika nespadá do vecnej pôsobnosti MDV, ale MŽP. MDV sa témou bude zaoberať v rámci dopravnej legislatívy.

ODPORÚČANIE IJ: IJ bude iniciovať vytvorenie pracovnej skupiny, do ktorej budú delegovaní odborníci z rezortov, ktorých sa problematika týka, v 2. polroku 2017.

5. Prehodnocovať pokračovanie v predprojektovej a projektovej príprave projektov s realizáciou plánovanou až v dlhodobom horizonte

Podriadené organizácie boli listom ministra z 20.3.2017 o tejto povinnosti informované. Podľa informácií IJ si NDS objednala projektovú dokumentáciu za 31 mil. eur, najviac v roku 2016 (15,4 mil. eur).

Graf 6: Zazmluvnená projektová dokumentácia NDS

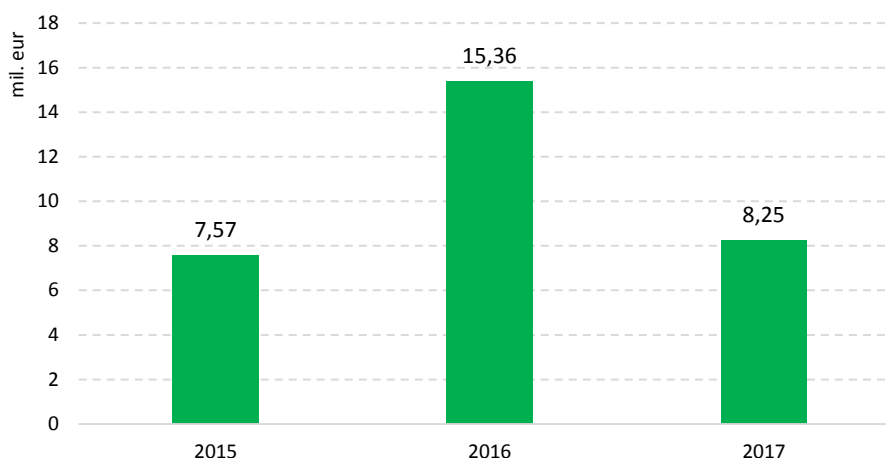
²²http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=eurounia/fondy/RiadiaceDokumentyMetodika/OPII/CBA/PpCBA_verzia_2_0.rar

²³Metodiky rezortnej

http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=eurounia/fondy/RiadiaceDokumentyMetodika/OPII/CBA/PpCBA_verzia_2_0.rar
a metodiky ÚPVII a MF SR <https://www.vicpremier.gov.sk/index.php/vlada-rokuje-o-novych-transparentnejších-pravidlách-hodnotenia-velkych-projektov/index.html>

²⁴ <http://www.mfsr.sk/Default.aspx?CatID=11384>

Zazmluvnená projektová dokumentácia NDS
TŠ, ŠR, EIA, DÚR, DSZ, DSP, DP

Zdroj: Centrálny register zmlúv

Podľa kategorizácie projektov rezortných inštitúcií MDV (NDS, ŽSR a SSC) na základe priority realizácie bolo v roku 2016 podľa informácií IJ na projekty, zaradené v roku 2017 do 3. kategórie (t.j. projekty s najnižšou prioritou, ktorých realizácia je podľa tvrdenia MDV plánovaná v rokoch 2019 - 2029) v celkovej hodnote 13,4 mld. eur, vynaložených 13,6 mil. eur na projektovú dokumentáciu a do roku 2018 je naplánovaných ďalších 24 mil. eur na tento účel. Na MPV týchto projektov išlo v roku 2016 3,5 mil. eur a v roku 2017 a 2018 sa plánuje vynaložiť spolu 36,5 mil. eur. Ide predovšetkým o čerpanie v minulosti uzatvorených zmlúv. Vzhľadom na dĺžku prípravy stavby 8-10 rokov je potrebné pracovať na úvodných stupňoch projektovej prípravy už pri projektoch s plánovaným horizontom realizácie okolo roku 2030 .

Počet projektov 3. kategórie	Celková hodnota projektov	% nákladov na PD na celkových investičných nákladoch	% vynaložených nákladov na PD do roku 2018 z celkových plánovaných nákladov na PD	% vynaložených nákladov na MPV do roku 2018 z celkových plánovaných nákladov na MPV
82	13,4 mld. eur	2,3 %	12,2 %	6,5 %

ODPORÚČANIE IJ: Na základe dostupných údajov je plnenie tohto opatrenia rezortnými organizáciami dodržiavané. Odporúčame však urýchliť proces prioritizácie projektov rezortu MDV.

6. Preskúmať legislatívne možnosti, ako minimalizovať so stavbou nesúvisiace investície

Podľa vyjadrenia MDV sa neuvažuje s analýzou danej problematiky v rámci všeobecnej legislatívy, ale MDV bude sa zaoberať analyzovaním vhodnej úpravy v osobitných právnych predpisoch z oblasti cestnej a železničnej dopravy, počnúc 2. polrokom 2017. Na základe podkladov od NDS len na príklade jedného projektu (R2 Ruskovce – Pravotice) tvorili vyvolané investície 21,8 mil. eur, čo je 21 % celkovej nákladov projektu, z toho takmer 2 % hodnoty stavby tvoria objekty, ktoré správcovia odmietli prevziať do vlastného užívania (ide o poľné cesty a mosty). Celkovo sa priemerné náklady na vyvolané investície pri stavbách NDS pohybujú na úrovni 7 %, najvyššie boli však pri už spomínanej R2 Ruskovce – Pravotice, D1 Sverepec – Vrtižer I. úsek 2. etapa (35 %) a R4 Košice – Milhošť (16 %).

Väčšinu vyvolaných investícií tvoria preložky ciest a inžinierskych sietí. Avšak často sa pri stavbe novej cesty vykonávajú nákladné spätné rekultivácie pozemkov a úpravy existujúcich ciest, čo však neznamená, že ide o investície nesúvisiace alebo nevyvolané dopravnou stavbou. Výzvou však ostávajú napr. rekonštrukcie nehnuteľností mimo správy NDS, o ktorých opodstatnenosti je možné diskutovať.

ODPORÚČANIE IJ: Odporúčame začať realizovať dané opatrenie na úrovni medzirezortnej pracovnej skupiny spolu s odborníkmi v tejto problematike na základe skúseností a dodanej dátovej bázy. IJ bude iniciovať vytvorenie tejto skupiny v 2. polroku 2017.

7. Dôsledne sledovať možnosť maximálneho využitia predchádzajúcich stupňov projektovej dokumentácie

Podriadené organizácie boli listom ministra z 20.3.2017 o tejto povinnosti informované.

8. Skvalitniť interné expertné kapacity objednávateľov na MDV SR na lepšiu formuláciu zadania, priebežnú a záverečnú kontrolu projektov

Podľa informácii od MDV, „sa začal proces skvalitňovania interných analytických kapacít organizačnou zmenou v apríli 2017, ktorou sa Inštitút stratégie zaradil pod odbor metodiky a hospodárskych analýz na Sekcii výkonu akcionárskych a majetkových práv“.

IJ vyhodnotila tento krok opačným spôsobom, smerom k ich značnému obmedzeniu. Reálne má MDV v súčasnosti 1-2 zamestnancov na analýzy v dopravnej oblasti, ďalších dvoch na analýzy hospodárenia podnikov v pôsobnosti rezortu. Na pokrytie analytických potrieb tak významného rezortu, akým MDV je, tento počet nestačí. V dôsledku toho sú analýzy objednávané aj externe. Podľa MDV je však analytická jednotka schopná poskytovať niektoré výstupy, ktoré boli predtým realizované externe. IJ sa bude týmto vyhodnotením zaoberať v 2. polroku 2017.

ODPORÚČANIE IJ: Odporúčame rozšíriť existujúce a posilniť interné analytické kapacity na MDV, aj s pomocou projektu „Budovanie a rozvoj analytických kapacít útvarov na vybraných orgánoch štátnej správy“, do ktorého je MDV zapojené. Zároveň odporúčame posilniť analytické kapacity aj na podriadených organizáciách rezortu MDV, konkrétne na NDS, SSC a ZSSK na základe identifikovaných potrieb.

9. Poskytovať verejnosti relevantné podklady o pripravovaných investičných projektoch

Nie všetky podklady na pripravované veľké investičné projekty sú dostupné verejnosti, čím nie je umožnená verejná kontrola. Výnimkou sú podklady k PPP projektu D4/R7, ktorý má zriadenú vlastnú web stránku (www.obchvatbratislavy.sk). NDS má na svojej web stránke vypísané projekty v realizácii a v príprave²⁵, informácie o nich sú však len čiastkové a často neaktuálne. SSC informuje na svojej stránke o projektoch, ktoré už boli realizované (aj s viac-menej detailným popisom vykonaných úkonov), za projekty, ktoré sú ešte v realizácii, poskytuje informácie iba o stavbách, financovaných z eurofondov²⁶. Pre projekty financované z eurofondov je zriadená web stránka so zoznamom projektov²⁷, pričom rozsah informácií o nich sa líši v závislosti od štádia

²⁵ <https://www.ndsas.sk/stavby/dialnicna-siet>

²⁶ <http://www.ssc.sk/sk/cinnosti/vystavba-a-rekonstrukcia.ssc>

²⁷ <https://www.opii.gov.sk/projekty>

rozpracovanosti projektov. RO OP II začal proces vylepšovania funkcionalít webovej stránky v spolupráci so zástupcami odbornej verejnosti a mimovládnych organizácií za účelom vylepšenia obsahu. Webová stránka RO OP II je pilotným projektom, ktorým sa budú inšpirovať stránky podnikov a postupne, v závislosti od dostupných finančných zdrojov na SW, rozširovať zverejňovanie rozsahu údajov v jednotnom formáte.

Podľa vyjadrenia MDV súčasný rozsah zverejňovaných údajov je na vyššej úrovni ako v okolitých kohéznych krajinách. Podľa IJ sú do budúcnosti benchmarkom krajiny západnej Európy (napr. Rakúsko a Veľká Británia). Ostatné organizácie majú zverejnené len základné informácie o projektoch financovaných z EÚ fondov²⁸. Chýbajú podrobnejšie podklady o pripravovaných a realizovaných projektoch (štúdie a jednotlivé dokumentácie podľa TP 03/2016).

ODPORÚČANIE IJ: V spolupráci s rezortom MDV pripraví IJ aktualizovaný Implementačný plán na rok 2018, v ktorom bude stanovené aký druh údajov a podkladov a v akom časovom horizonte bude MDV zverejňovať.

3.2 Diaľnice, rýchlostné cesty a cesty I. triedy

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Plnenie k 30.6.2017
10	Výdavky na opravu a údržbu ciest I. triedy – hľadať spôsoby ich zvýšenia	MDV SR/ MF SR	priebežne	
11	Zverejňovať počet a náklady vybraných kľúčových výkonov činností opráv a údržby ciest I. triedy	MDV SR/ MF SR	každoročne, 1x do 30.6.2017	
12	Zníženie výdavkov na opravu a údržbu diaľnic a rýchlostných ciest a zverejňovanie objemu a nákladov kľúčových úkonov opráv a údržby	MDV SR/ MF SR	každoročne, 1x do 30.6.2017	
13	Prioritné projekty diaľnic a rýchlostných ciest pred verejným obstarávaním na dodávateľa stavebných prác budú hodnotené aj zo strany MF SR	MF SR	priebežne	
14	Všetky budúce investičné projekty nad 40 mil. eur budú podrobené analýze nákladov a prínosov aj zo strany MF SR	MF SR	priebežne	
15	Pripraviť pravidlá pre schvaľovanie PPP projektov a koncesíí	MF SR		

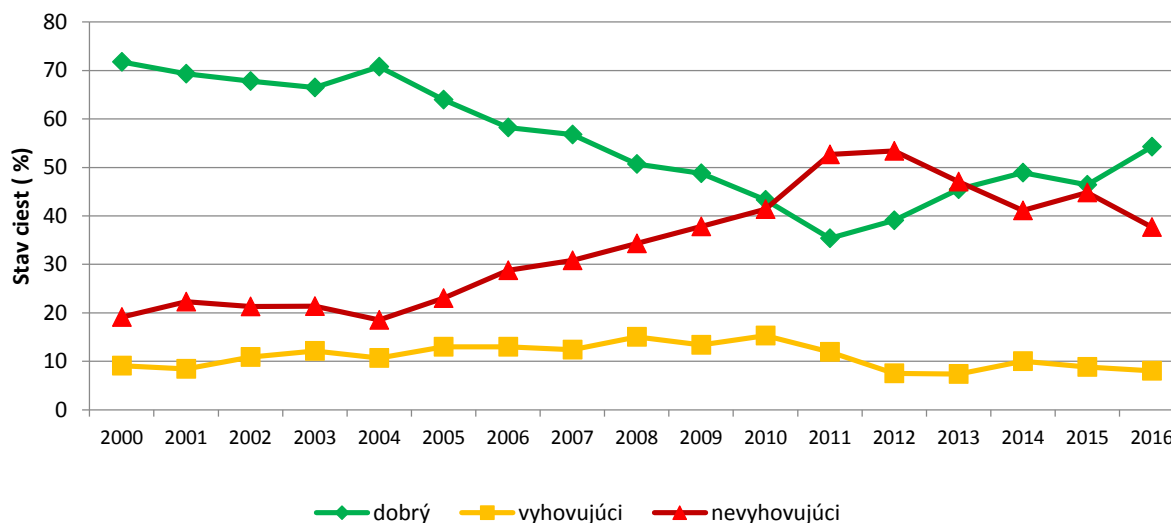
10. Výdavky na opravu a údržbu ciest I. triedy – hľadať spôsoby ich zvýšenia

Cieľom Revízie výdavkov na dopravu bolo hľadať spôsoby zvýšenia výdavkov na opravy a údržbu ciest I. triedy tak, aby nedochádzalo k zvyšovaniu podielu ciest I. triedy v nevyhovujúcom a havarijnom stave. Zároveň sa sledujú jednotkové ceny kľúčových výkonov údržby a kľúčových výkonov jednotlivých činností opráv ciest I. triedy podľa jednotlivých samosprávnych krajov.

Toto opatrenie navrhujeme sledovať prostredníctvom merateľných ukazovateľov dĺžky ciest I. triedy podľa stavu a ich presun medzi jednotlivými kvalifikačnými stupňami za sledované obdobie. Uvedené údaje za rok 2017 budú analyzované v Súhrnnej implementačnej správe.

²⁸ http://www.zsr.sk/slovensky/projekty-eu/projekty-spolufinancovane-eu.html?page_id=164
<http://www.slovakrail.sk/sk/o-spolocnosti/projekty-eu.html>

Graf 7: Prehľad stavu ciest I. triedy

Zdroj: SSC: Prehľad stavu ciest I., II. a III. Triedy, stav na základe prehľadov vykonávaných správcami ciest, 06/2016

MDV si uplatnilo v júni 2017 v rámci komentára k návrhu rozpočtu na roky 2018 - 2020 rozpor k limitu výdavkov na opravu a údržbu ciest I. triedy. Pre zabezpečenie údržby a opráv ciest I. triedy na úrovni stanovenej minimálnym štandardom žiada o zvýšenie výdavkov každoročne o 82,5 mil. eur, v tom každoročne 50 mil. eur na veľkoplošné opravy vozoviek podľa stanovenej prerozdelenia na jednotlivé kraje. Rozpor nebol k dátumu vypracovania tejto správy vyriešený a IJ ho preto nevyhodnocuje.

ODPORÚČANIE IJ: Odporúčame, okrem požiadavky na navýšenie rozpočtových zdrojov na opravu a údržbu ciest I. triedy, pristúpiť k zväženiu prerozdelenia výnosov a nákladov z mýta medzi NDS a SSC, ktoré sa síce vyberá aj na cestách I. triedy, ale jeho náklady aj výnosy idú z rozpočtu NDS. Pre rok 2018, v závislosti od vývoja čerpania prostriedkov kapitoly MDV SR, budú zvýšené výdavky na opravu a údržbu ciest I. triedy. Aktuálne sa pripravuje projekt zlúčenia SSC a NDS s dátumom realizácie od 1.1.2019, ktorý by túto situáciu mal podľa MDV riešiť. IJ nedisponovala v čase prípravy tejto správy podkladmi, potrebnými na vyhodnotenie pozície MDV.

11. Zverejňovať počet a náklady vybraných kľúčových výkonov činností opráv a údržby ciest I. triedy

SSC nevykonáva opravu a údržbu ciest I. triedy vo vlastnej réžii, ale tieto výkony si objednáva u regionálnych správ ciest (vlastníkom sú VÚC) alebo u NDS, pričom SSC nemá povinnosť vypísať verejné obstarávanie. Opatrenie revízie zverejňovať počet a náklady vybraných kľúčových výkonov činností opráv a údržby ciest I. triedy prispeje k možnosti vyššej verejnej kontroly vynakladania finančných prostriedkov na opravu a údržbu ciest I. triedy. SSC na svojej web stránke zriadila záložku „Údržba a opravy“, kde zverejnila podrobné údaje o činnostiach údržby a opravy ciest, ale len sumárne za celé Slovensko²⁹.

ODPORÚČANIE IJ: Odporúčame tieto údaje rozdeliť podľa jednotlivých samosprávnych krajov a zverejniť ich v užívateľsky vhodnom formáte .xlsx.

12. Zníženie výdavkov na opravu a údržbu diaľnic a rýchlostných ciest a zverejňovanie objemu a nákladov kľúčových úkonov opráv a údržby

²⁹ <http://www.ssc.sk/sk/cinnosti/udrzba-a-opravy.ssc>

Cieľom Revízie výdavkov bolo hľadať spôsoby zníženia jednotkových nákladov jednotlivých činností opráv a údržby diaľnic a rýchlostných ciest realizovaných vlastnými kapacitami NDS. IJ navrhuje sledovať podobnými ukazovateľmi ako pri SSC – čiže dĺžka diaľnic a rýchlostných ciest podľa stavu a náklady na opravy a údržbu na 1 km² podľa stredísk údržby. IJ neboli dodané podklady na vyhodnotenie výdavkov na opravu a údržbu diaľnic a rýchlostných ciest, keďže NDS ich nesleduje v požadovanej štruktúre. Z tohto dôvodu nie je možné toto opatrenie odpočítavať navrhovaným spôsobom.

Zároveň je v revízii od NDS takisto požadované zverejňovanie počtu a nákladov vybraných kľúčových výkonov činností opráv a údržby diaľnic a rýchlostných ciest v členení podľa stredísk údržby. Na web stránke bola zriadená záložka „Výkony údržby“³⁰, kde sú kľúčové výkony zverejnené aj v členení podľa stredísk údržby. Suma nákladov na tieto výkony je takmer polovičná (17 mil. eur za rok 2016) v porovnaní s nákladmi uvedenými vo výročnej správe NDS alebo v rozpočte kapitoly MDV SR (vyše 30 mil. eur za rok 2016). NDS vysvetlila príčinu tohto výrazného nesúladu údajov tým, že zverejňujú iba kľúčové ukazovatele.

ODPORÚČANIE IJ: Odporúčame zverejniť údaje v používateľsky príjemnom tabuľkovom formáte (.xlsx). V spolupráci s rezortom MDV pripraví IJ aktualizovaný Implementačný plán na rok 2018, v ktorom bude po dohode rezortov odporúčané, ktoré ďalšie výkony opravy a údržby má NDS zverejňovať a v akom časovom horizonte.

13. Prioritné projekty diaľnic a rýchlostných ciest pred verejným obstarávaním na dodávateľa stavebných prác budú hodnotené aj zo strany MF SR

MF SR má na základe uznesenia vlády SR č. 461/2016 C.4 z 15.10.2016 hodnotiť prioritné investičné projekty MDV v nasledujúcej tabuľke:

---

³⁰ <https://www.ndsas.sk/spolocnost/vykony-udrzby>

Tabuľka 8: Prioritné investičné projekty MDV SR (mil. eur)

Názov úseku	Celkové náklady podľa revízie	Aktuálny odhad nákladov	Dĺžka (km)	Náklady na km	Intenzita 2020 (vozidiel/24 hod)	Stupeň prípravy	Hodnotené MF SR
D1 Turany – Hubová	738	924	14	55		Proces EIA	
D1 Bratislava – Senec – I.etapa, skapadnenie (Bratislava – Triblavina)	109	75	4	31		Príprava podkladov na staveb. Konanie Vydaný rozsah	
D3 Žilina Brodno – Kysucké Nové Mesto	386	390	11	34	21608	hodnotenia na zmenu trasy	
D3 Kysucké Nové Mesto – Oščadnica	244	299	11	23	18566	Zabezpečenie MPV	
R1 Banská Bystrica – Slovenská Ľupča	156	150	8	19	12520	Príprava VO na DSP, DP, vypracováva sa Primerané posúdenie vplyvov na území a Natura 2000	
R2 Rožňava – Jablonov nad Turňou (Soroška)	413	304	14	29	1040	Spracováva sa DSP	
R3 Nižná – Dlhá nad Oravou	235	188	8	31	6666	Príprava VO na DSP, DP	
R4 Ladomírová – Hunkovce	40	56	8	5	5963	Spracováva sa DSP	
R1 Slovenská Ľupča – Korytnica	765	770	15	51		Príprava podkladov k EIA	
R1 Korytnica – Ružomberok	725	722	27	27	10189	Príprava podkladov k EIA	
R1 Ružomberok Juh – križovatka D1	157	162	7	21	21774	Vypracováva sa Zámer EIA	
R2 Lovinobaňa – Ožďany	208	198	21	10	2709	Právoplatné ÚR	
R2 Ožďany – Zacharovce	121	117	11	11	6931	Právoplatné ÚR	
R2 Zacharovce – Bátka	89	85	8	11	5871	Právoplatné ÚR	
R2 Bátka – Figa	72	69	6	12	5888	Právoplatné ÚR	
R2 Trenčianska Turná – Mníchová Lehota	60	102	3	22	12634	Príprava VO na DSP	
R2 Mníchová Lehota – Ruskovce	251	165	16	16	9632	Spracováva sa DSP	
R2 Križovatka D1 – Trenčianská Turná	113	111	6	19	16 778	Prebieha VO na DSP	
R3 Tvrdošín – Nižná	83	80	4	19	6768	Právoplatné stavebné povolenie	áno
R3 Dlhá nad Oravou – Sedliacka Dubová	104	69	5	21	7778	Príprava VO na DSP, DP	
R4 Lipníky – Kapušany	100	100	4	25	10726	Spracováva sa EIA	
R4 Gíraltovcy – Kuková	105	105	7	16	5691	Spracováva sa EIA	
R4 Svídník – Rakovčák	98	98	6	16	7195	Spracováva sa EIA	
Spolu	5 372	5 339	243				
SSC* - investičné projekty na cestách I. triedy (nad 50.r	1 110						
SPOLU všetky projekty	6 483						

* Najaktuálnejší údaj   **SSC s DPH

Zdroj: MDVRR SR

Podľa vyjadrenia MDV boli 13.6.2017 dodané ÚHP podklady k Prioritným investičným projektom diaľnic a rýchlostných ciest. ÚHP však za obdobie hodnotenia implementácie dalo finálne stanovisko z celkovo 24 projektov v tabuľke iba pre jeden úsek rýchlostnej cesty R3 Tvrdošín – Nižná nad Oravou³¹ (stanovisko ÚHP bolo pozitívne a odporučilo realizovať projekt). Pre ďalší projekt (úsek R2 Rožňava – Jablňov nad Turňou (Soroška)) bolo zaslané iba interné predbežné stanovisko listom ministra.

Za obdobie hodnotenia implementácie spolupracuje MF SR s MDV SR a rezortnými organizáciami na hodnotení ďalších 3 prioritných úsekov rýchlostných ciest, ktoré plánuje NDS stavať a 3 ťahov ciest I. triedy od SSC. Finálne

³¹ <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=11384>

stanovisko ÚHP bude vydané po aktualizácii dopravných modelov a CBA, na ktorých organizácie momentálne pracujú.

Tabuľka 9: Investičné projekty v procese hodnotenia

Organizácia	Investičný projekt	Predpokladaná hodnota
NDS	R2 Rožňava – Jabloňov nad Turňou	304 mil. eur
NDS	R2 Zacharovce - Bátka	83 mil. eur
NDS	R2 Bátka - Figa	67 mil. eur
SSC	I/75 Galanta – Šaľa – Nové Zámky	95 mil. eur
SSC	I/51, I/61 Hranica SR/ČR – Holíč – Senica – Trnava – Hrnčiarovce nad Parnou	332 mil. eur
SSC	I/66 Banská Bystrica – hranica kraja, smer východ	339 mil. eur

ODPORÚČANIE IJ: Odporúčame zintenzívniť proces hodnotenia projektov, najmä pri projektoch v pokročilom štádiu prípravy.

14. Všetky budúce investičné projekty, ktorých predpokladaný investičný náklad je vyšší ako 40 mil. eur, budú vo fáze prípravy štúdie realizovateľnosti podrobené analýze nákladov a prínosov aj zo strany MF SR

Podriadené organizácie boli listom ministra z 20.3.2017 o tejto povinnosti informované. MDV predložilo ÚHP na posúdenie technické štúdie ku dvom projektom – „Rýchlostná cesta R1 Most pri Bratislave – Vlčkovce“ a „R8, Nitra – križovatka R2“, ktoré však k dátumu odpočtu neboli finálne hodnotené. Finálne stanovisko bude dopracované po aktualizácii dopravných modelov a CBA, na ktorých NDS momentálne pracuje.

15. Prípraviť pravidlá pre schvaľovanie PPP projektov a koncesii

Úloha je uložená Ministerstvu financií SR a má zabezpečiť prípravu pravidiel pre schvaľovanie PPP projektov a koncesii s cieľom zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť verejných financií. MF SR oslovilo Európske centrum pre expertízu v oblasti PPP (EPEC) a spolupracujú na príprave podkladovej analýzy, ktorej výsledky by mali byť známe v decembri 2017.

ODPORÚČANIE IJ: Odporúčame zintenzívniť práce MF SR na tomto opatrení.

3.3 Železničná infraštruktúra a osobná doprava

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Plnenie k 30.6.2017
16	Detailne analyzovať komplexné dopady prípadnej eliminácie 234 km tratí s nízkym využitím bez osobnej dopravy	MDV SR/ MF SR	01/2018	
17	Detailne analyzovať komplexné dopady zastavenia dopravy a rozhodnutia o príslušnom zrušení 91 km tratí s minimálnou osobnou dopravou	MDV SR/ MF SR	01/2018	
18	Všetky budúce investičné projekty nad 40 mil. eur budú podrobené analýze nákladov a prínosov aj zo strany MF SR	MF SR	priebežne	
19	Prioritné projekty železničnej infraštruktúry pred verejným obstarávaním na dodávateľa stavebných prác budú hodnotené aj zo strany MF SR	MF SR	priebežne	

20	Optimalizovať počet zamestnancov ŽSR v súvislosti s modernizáciou, znižovaním rozsahu prvkov železničnej infraštruktúry a optimalizáciou činností	MDV SR	priebežne	
21	Realizovať úspory v riadení dopravy investíciami podľa aktuálnych možností RVS a eurofondov	MDV SR	priebežne	
22	Kvantifikovať optimálne finančné prostriedky na údržbu	MDV SR/ MF SR	kvantifikácia 12/2017, zverejnenie každoročne, 1x do 31.05.2017	
23	Zvýšením účinnosti formou budovania filtračno-kompenzačných zariadení a energetického dispečingu dosiahnuť ročnú úsporu nákladov v objeme 0,5 mil. eur	MDV SR	úspora dosiahnutá od 01/2019, analýza ďalších možností 12/2017	
24	Optimalizácia jednotkových nákladov a zvyšovanie výnosov, spolu o 20 % v dotovanej verejnej osobnej železničnej doprave	MDV SR/ MF SR	06/2020	

16. Detailne analyzovať komplexné dopady prípadnej eliminácie 234 km tratí s nízkym využitím bez osobnej dopravy

17. Detailne analyzovať komplexné dopady zastavenia dopravy a rozhodnutia o príslušnom zrušení 91 km tratí s minimálnou osobnou dopravou

Podľa vyjadrenia MDV sa na plnení úloh 16 a 17 pracuje a niektoré aspekty budú riešené zadaním výskumnej úlohy s názvom „Hodnotenie perspektívnosti vybraných tratí ŽSR za účelom udržateľnosti železničného systému a uplatnenie nástrojov dopravnej politiky pre zlepšenie dopravnej obslužnosti a mobility obyvateľstva“ externej organizácii. Detailnejšie podklady – zadanie výskumnej úlohy však IJ ani MF SR nedostali.

ODPORÚČANIE IJ: Keďže ide o spoločné opatrenie medzi MDV a MF SR, odporúčame dané opatrenia realizovať najmä internými expertnými a analytickými kapacitami ŽSR, ZSSK, MDV a MF SR. V prípade zapojenia externých spoločností odporúčame konzultovať výskumnú úlohu s MF SR už vo fáze prípravy zadania výskumnej úlohy.

18. Všetky budúce investičné projekty, ktorých predpokladaný investičný náklad je vyšší ako 40 mil. eur, budú vo fáze prípravy štúdie realizovateľnosti podrobené analýze nákladov a prínosov aj zo strany MF SR

Opatrenie sa podobne ako v cestnej doprave týka všetkých nových investičných projektov, ktorých náklad je vyšší ako 40 mil. eur. Podriadené organizácie boli listom ministra dopravy a výstavby SR o tejto povinnosti informované. Za obdobie hodnotenia implementácie IJ nemá informácie o tom, že sa začal pripravovať nový projekt, ktorý by podliehal tomuto opatreniu.

19. Prioritné projekty železničnej infraštruktúry pred verejným obstarávaním na dodávateľa stavebných prác budú hodnotné aj zo strany MF SR

MF SR má na základe mandátu uznesenia vlády SR č. 461/2016 C.4 z 15.10.2016 hodnotiť prioritné investičné projekty železničnej infraštruktúry v nasledovnej tabuľke:

Tabuľka 10: Prioritné investície ŽSR s hodnotou nad 20 mil. eur

Názov stavby /projektu	Odhad nákladov (mil. eur)	Financovanie	Aktuálna fáza projektu	Poznámka	Hodnotené MF SR
Komunikačná infraštruktúra služieb telematiky ŽSR	48,4	OPII	prebieha proces VO	-	
Diagnostické vozidlá	40	OPII	príprava investičného zadania	-	
Implementácia ERTMS na úseku Bratislava – Nové Zámky – št. hr. SR/MR	zatiaľ neurčené	OPII	projektová príprava	-	
Výstavba terminálov integrovanej osobnej prepravy v Bratislave	55	OPII	projektová príprava	analyzovať v nadväznosti na výsledky štúdie realizovateľnosti pre projekt Uzol Bratislava	
Modernizácia železničnej trate Žilina – Košice, úsek trate Poprad-Tatry (mimo) - Krompachy, realizácia úseku Spišská Nová Ves - Poprad-Tatry	492,4	OPII	projektová príprava	na projekt existuje štúdia realizovateľnosti posúdená Jaspers	
Modernizácia železničnej trate Žilina – Košice, úsek trate Kysak – Košice	zatiaľ neurčené	OPII	projektová príprava	projektová príprava pozastavená, požiadavka na zmenu projektovania vedenia trate, na projekt existuje štúdia realizovateľnosti COWI (posúdená Jaspers)	
Uzol Bratislava	926,3	OPII	štúdia realizovateľnosti	prípravuje sa štúdia realizovateľnosti	
Úpravy infraštruktúry pre grafikon verejnej dopravy 2020	109,8	OPII	príprava investičného zadania	-	
Nákup a modernizácia KM	25,7	vlastné zdroje ŽSR	pred začatím procesu VO	-	
Modernizácia koridoru, štátna hranica ČR/SR - Čadca - Krásno nad Kysucou (mimo), železničná trať, 1. a 2.etapa (úsek Krásno nad Kysucou – Čadca)	220	OPII	projektová príprava	projektová príprava pozastavená, požiadavka na zmenu projektovania vedenia trate, na projekt existuje štúdia realizovateľnosti posúdená Jaspers	

Zdroj: MDV SR, ŽSR

Za obdobie hodnotenia implementácie ÚHP spolupracoval na príprave dvoch prioritných projektov ŽSR, z ktorých k jednému (Uzol Bratislava) zaslal pripomienky k príprave 2. etapy, na druhý (telematika) bolo vyhlásené verejné obstarávanie bez finálneho hodnotenia MF SR. ŽSR poskytlo MF SR na posúdenie podklady ku všetkým prioritným projektom (s výnimkou projektu telematiky, ktorého podklady boli poskytnuté až po začatí verejného obstarávania).

ODPORÚČANIE IJ: Odporúčame zintenzívniť proces hodnotenia projektov zo strany ÚHP.

20. Optimalizovať počet zamestnancov ŽSR v súvislosti s modernizáciou, znížením rozsahu prvkov železničnej infraštruktúry a optimalizáciou činností

Opatrenie je možné dosiahnuť racionalizačnými investíciami, znížením rozsahu prvkov a stavebných objektov železničnej infraštruktúry ako aj optimalizáciou procesov. IJ to sleduje počtom kilometrov spravovaných tratí na zamestnanca, ako aj celkovými nákladmi ŽSR.

Na základe údajov ŽSR dochádza k miernemu zlepšovaniu ukazovateľov počet spravovaných tratí na zamestnanca, ako aj celkových nákladov na vlako- a tonokilometer. Za sledované obdobie sa znížil počet zamestnancov o približne 1,5 %. Výraznejšie zmeny by mohli nastať po zrealizovaní úspor v riadení dopravy, ktorých návrh má ŽSR vypracovaný (viď opatrenie č. 21).

Tabuľka 11: Celkové náklady ŽSR a počet km spravovaných tratí

	4Q 2016	1Q 2017	2Q 2017
Počet km spravovaných tratí na 1 zamestnanca ŽSR (km) - stavebná dĺžka	0,258	0,261	0,262
Celkové náklady ŽSR na 1 hrubý tonokilometer (eur)	0,02	0,02	0,02
Celkové náklady ŽSR na 1 vlakokilometer (eur)	12,25	10,24	10,46

Zdroj: ŽSR

Na základe Kolektívnej zmluvy ŽSR na roky 2017-2018 funguje v rámci ŽSR až 11 odborových organizácií, ktoré zastupujú záujmy zamestnancov podniku. Podľa vyjadrenia ŽSR tieto organizácie zastupuje spolu 11 zamestnancov, ktorí majú na výkon funkcie určené pracovné voľno, ich mzdové náklady za rok 2016 dosiahli výšku 114,6 tis. eur. Ďalších 26,9 tis. eur bolo v roku 2016 vynaložených na krátkodobé uvoľnenie zamestnancov na stretnutia odborových zväzov, školenia a pod. Pre porovnanie, v obdobne veľkom podniku (čo sa počtu zamestnancov týka) Volkswagen Slovakia, a.s., pôsobia dve odborové organizácie.

ODPORÚČANIE IJ: Odporúčame zintenzívniť práce na procesoch vedúcich k optimalizácii počtu zamestnancov ŽSR.

21. Realizovať úspory v riadení dopravy investíciami podľa aktuálnych možností RVS a eurofondov

ŽSR vynakladá výrazne viac výdavkov na riadenie dopravy ako SŽDC v ČR. Dôvodom je aj nižší stupeň modernizácie železničnej infraštruktúry v SR v porovnaní s ČR. Použitými ukazovateľmi na meranie pokroku v tejto oblasti sú podiel mzdových výdavkov na výdavkoch na riadenie dopravy ako aj výška nákladov na riadenie na počet km/vlkm tratí.

Na základe údajov od ŽSR za posledné tri štvrťroky tvoria mzdové výdavky riadenia dopravy vyše 50 % celkových nákladov na riadenie dopravy (s postupne stúpajúcim trendom). Priemerné výdavky na riadenie dopravy sa pohybujú na úrovni 22 %, približne na desatinu tratí však tvoria tieto výdavky viac ako tretinu celkových výdavkov (na polovici z nich dokonca viac ako 50 % celkových výdavkov).

ŽSR má spracované návrhy pre projekty zavádzania centier riadenia dopravy a diaľkovo ovládaných tratí. Návrh na zriadenie štyroch centier riadenia dopravy (v Bratislave, Zvolene, Žiline a Košiciach) však počíta s investičnými nákladmi vyše 1,5 mld. eur, s priemernou návratnosťou projektu 40 rokov. ŽSR zatiaľ nešpecifikovali, z akých zdrojov by navrhované investície financovali.

ODPORÚČANIE IJ: Odporúčame postupne zavádzať diaľkové riadenie alebo zjednodušené riadenie dopravy na trase, kde vykonané investície majú vysoký pomer prínosov a nákladov.

22. Kvantifikovať optimálne finančné prostriedky na údržbu

Údržba železničnej infraštruktúry je finančne poddimenzovaná, čím sa znižuje jej efektívnosť. Výdavky na 1 km koľají sú na Slovensku v priemere o štvrtinu nižšie ako v ČR, ktoré má tiež finančne poddimenzovanú údržbu koľají. Merateľné ukazovatele, ktorými IJ sleduje dané opatrenie, sú vyčíslenie optimálnej finančnej potreby na údržbu 1 km koľají a skutočné výdavky na údržbu. Na základe podkladu predloženého ŽSR ohľadne potreby dodatočných nákladov na údržbu železničnej infraštruktúry, je v najbližších 4 rokoch potrebné navýšiť finančné prostriedky o 55,4 mil. eur ročne. Výška odloženej údržby tratí sa podľa vykonanej inventarizácie jednotlivých tratí (v rézii ŽSR) pohybuje na úrovni 56 mil. eur/ročne.

ŽSR má spracované návrhy pre projekty zavádzania centier riadenia dopravy a diaľkovo ovládaných tratí. Návrh na zriadenie 4 centier riadenia dopravy (v Bratislave, Zvolene, Žiline a Košiciach) však počíta s investičnými

nákladmi vyše 1,5 mld. eur s priemernou návratnosťou projektu 40 rokov. ŽSR zatiaľ nešpecifikovali, z akých zdrojov by navrhované investície financovali.

ODPORÚČANIE IJ: Odporúčame postupne zavádzať diaľkové riadenie alebo zjednodušené riadenie dopravy na trase, kde vykonané investície majú vysoký pomer prínosov a nákladov.

23. Zvýšením účinnosti formou budovania filtračno-kompenzačných zariadení a energetického dispečingu dosiahnuť ročnú úsporu nákladov v objeme 0,5 mil. eur

Nákup elektriny predstavuje jednu z najväčších individuálnych výdavkových položiek spoločnosti. Zvýšením účinnosti formou budovania filtračno-kompenzačných zariadení (FKZ) a energetického dispečingu by malo ŽSR dosiahnuť ročnú úsporu nákladov v objeme pol milióna eur. Merateľné ukazovatele na sledovanie pokroku sú náklady na nákup trakčnej energie, podiel ceny energie fakturovanej dopravcom na celkovej cene energie a rekuperácia. Na základe údajov od ŽSR bude cieľ znížiť náklady na nákup elektrickej energie o 0,5 mil. eur ročne za rok 2017 splnený, nie však opatreniami na strane energetického dispečingu, ale uzavretím výhodnejších zmlúv s dodávateľmi. ŽSR navrhlo viacero opatrení na zníženie spotreby elektrickej energie, je potrebné ich zanalyzovať spolu s vyčíslením nákladov a prínosov. Čo sa týka zníženia spotreby trakčnej energie, ktorá tvorí 85 % celkovej elektrickej energie, za opatrenie s možným najvyšším prínosom a nízkymi nákladmi považujeme inštalovanie meračov elektriny na HKV a následné fakturovanie skutočnej spotreby elektrickej energie dopravcom. Rovnako bude potrebné inštalovať merače v kľúčových bodoch trakčnej siete.

Okrem uvedeného analyzuje Výskumný a vývojový ústav železníc merania z niekoľkých inštalovaných FKZ, ktoré boli vykonané v priebehu rokov 2014 – 2017. Na základe výsledkov analýzy budú vypracované návrhy ďalšieho postupu pri budovaní nových, resp. rekonštrukciách jestvujúcich FKZ, so zameraním na minimalizáciu ich spotreby z trakčného napájacieho napätia. Súčasťou analýzy bude odborný odhad úspor dosiahnutých predpokladaným znížením spotreby FKZ.

V roku 2017 dosiahla priemerná zazmluvnená cena nakupovanej elektriny 120,6 % silovej ceny elektriny. V porovnaní s rokom 2016, kedy táto hodnota dosiahla 136,9 %, sa tak priemerné ceny elektriny znížili o asi 6 eur/MWh. Dosiahnutá úspora v porovnaní so scenárom nezmenených politík je asi 1,6 mil. eur za obdobie prvého polroka 2017.

Tabuľka 12: Zmluvné podmienky nákupu elektrickej energie

	Jednotka	2016	2017
Priemerná zmluvná cena za dodávku elektriny a prevzatie zodpovednosti za odchýlku	eur/MWh	45,1	39,1
Benchmark: Cena ročných SK base kontraktov podľa PXE deň pred aukciou*	eur/MWh	32,9	32,5
Pomer zmluvnej ceny k benchmarku		136,9 %	120,6 %
Zmluvný objem na rok	MWh		602 611
Odhad ceny elektriny pri nezmenenom scenári	eur/MWh		44,4
Náklady na nákup elektriny pri nezmenenom scenári	mil. eur		26,8
Náklady na nákup elektriny na základe zmlúv na rok 2017	mil. eur		23,6
Odhad ročnej úspory	mil. eur		3,2
Odhad úspory za 1. polrok 2017	mil. eur		1,6

* Vážený priemer cien pred aukciou pre vlastnú spotrebu a aukciou pre tretie strany

Zdroj: CRZ, ŽSR

ODPORÚČANIE IJ: Odporúčame opatrenia navrhnuté ŽSR zanalyzovať a po vyčíslení nákladov a prínosov rozhodnúť o tých, ktoré sa budú implementovať a v akom časovom horizonte. Odporúčame zväziť zavedenie meračov na HKV a ďalších meračov v trakčnej sieti a fakturovať dopravcom skutočnú spotrebu elektrickej energie,

čím ich ŽSR môže motivovať znížiť spotrebu energie (napríklad aj používaním moderných HKV). Na základe meračov potom bude možné aj vyčíslenie podielu rekuperácie a vyčíslenie jej nákladov a prínosov.

24. Optimalizácia jednotkových nákladov a zvyšovanie výnosov, spolu o 20 % v dotovanej verejnej osobnej železničnej doprave

Na základe výsledkov revízie výdavkov na dopravu nevyužíva ZSSK vozidlový park dostatočne efektívne. So súčasným vozidlovým parkom je možné zaviesť hodinový takt na celej sieti a na hlavných tratiach navýšiť počet spojov približne o 20 %. Merateľnými ukazovateľmi pre toto opatrenie sú náklady na vlakokilometer a osobokilometer, kapacita a obsadenosť vlakov, dotácie na výkony vo verejnom záujme, počet vlakokilometrov na hnacie vozidlo, meškanie vlakov.

IJ, po termíne na dodanie údajov a niekoľkých urgenciách dostala zo strany ZSSK zamietavé stanovisko na poskytovanie údajov. Následne od ZSSK dostala v čase finalizácie správy nasledovné údaje o hospodárení ZSSK, ktoré však pre nedostatočnú granularitu a časový priestor nemôže posúdiť. Na žiadosť ZSSK ich vkladá do správy bez analýzy.

„V medziročnom porovnaní august 2016 vs. august 2017³² boli dosiahnuté nasledovné zlepšenia:

- Navýšenie príjmov - tržby z prepravy cestujúcich vo vlakoch vedených pod ZoDSVZ + 7,32 %
- Rast počtu prepravených cestujúcich vo vlakoch vedených pod ZoDSVZ + 10,4 %
- Rast prepravného výkonu v osobokilometroch v ZoDSVZ + 11,79 %
- Rast priemernej tržby na prepraveného cestujúceho + 7,55 %
- Rast produktivity práce z výkonov (osobokilometre/zamestnanec) + 17,60 %.
- Zníženie nákladov na osobokilometer pod ZoDSVZ (porovnanie 1. polrok 2017 vs. 1. polrok 2016) – 10,85 %.

ODPORÚČANIE IJ: Pri príprave Súhrnnej implementačnej správy pripraví Implementačná jednotka v spolupráci s MDV analýzu dosiahnutých výsledkov hospodárenia ZSSK, na základe kvality dodaných dát.

3.4 Dopravné dáta, modely a metodika pre CBA

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Plnenie k 30.6.2017
25	Zadefinovať rozsah zberu dát, jeho periodicitu, formát, zdroj a zodpovednú organizáciu	MDV SR/ MF SR	06/2017	
26	Sprístupňovať relevantné dopravné dáta verejnosti	MDV SR	2016	
27	Zabezpečiť prístup k vstupným údajom, metodikám, výstupom dopravných modelov nastavením podmienok v zmluvách s dodávateľmi diel	MDV SR	01/2017	
28	Vytvoriť metodiku a minimálne štandardy dopravného modelovania	MDV SR/ MF SR	06/2018	
29	V rozsahu finančných a kapacitných možností NDS zabezpečiť na požiadanie úpravu dát z mýta do anonymizovanej formy	MDV SR	priebežne	
30	Zabezpečiť prípravu, zber a spracovanie údajov o mobilitnom správaní obyvateľstva v rámci štatistiky rodinných účtov	ŠÚ SR		
31	Vytvoriť jednotnú štandardizovanú metodiku CBA s konzistentnými a validovanými predpokladmi	MDV SR/ MF SR	1x 06/2017 a následne priebežne	
32	Zabezpečiť kontrolovateľnosť CBA v štúdiách realizovateľnosti NDS zo strany MDV SR a MF SR	MDV SR/ MF SR	priebežne	

³² Medziročné porovnanie dát dodaných od ZSSK nesúvisí s odpočtom Implementačnej správy, a to od 1.1. 2017 – 30.6.2017.

25. Zadefinovať rozsah zberu dát, jeho periodicitu, formát, zdroj a zodpovednú organizáciu

Prvá pracovná verzia materiálu „Návrh na vybudovanie údajovej, projektovej a indikátorovej databázy MDV SR“ bola Implementačnej jednotke zaslaná emailom 20.9.2017. Bola zaslaná aj ÚHP na pripomienkovanie. Následne bude ďalej rozšírená a skvalitnená, priamo v spolupráci s vecnými sekciami MDV SR a ÚHP, vrátane zapracovania pripomienok.

ODPORÚČANIE IJ: Odporúčame zintenzívniť prácu na tomto opatrení.

26. Sprístupňovať relevantné dopravné dáta verejnosti

Webová stránka MDV SR obsahuje záložku „Štatistika“³³, dopravné údaje zverejňované na nej sú nepostačujúce a v nevhodnom formáte (htm). Externý spracovateľ štatistiky bol informovaný o tejto požiadavke a je pripravený poskytovať údaje v požadovanom formáte. Stránky ostatných inštitúcií (napr. SSC) zverejňujú dáta s využitím pre odbornú verejnosť (napr. sčítanie v cestnej doprave³⁴), ale takisto v užívateľsky nevhodnom formáte (pdf).

ODPORÚČANIE IJ: Začať zverejňovať dostupné dopravné dáta v užívateľsky priateľskej forme (Excel tabuľky) a prehodnotiť a doplniť údaje už zverejňované na stránke MDV. Rozsah údajov, o ktoré sa zverejňovanie rozšíri, bude zadefinované v spolupráci s IJ podľa aktualizovaného harmonogramu Implementačného plánu na rok 2018.

27. Zabezpečiť prístup k vstupným údajom, metodikám, výstupom dopravných modelov nastavením podmienok v zmluvách s dodávateľmi diel

Podriadené organizácie boli listom ministra dopravy a výstavby SR o tejto povinnosti informované. Na základe podkladov, ktoré nám NDS poslala³⁵, minimálne NDS a SSC toto opatrenie dodržiava. Na vyhodnotenie dodržiavania tohto opatrenia ostatnými organizáciami MDV SR nemáme podklady.

28. Vytvoriť metodiku a minimálne štandardy dopravného modelovania

Podľa vyjadrenia MDV bol v auguste 2017 vysúťažený expert pre prácu s dopravným modelom. Následne bude zriadená interná pracovná skupina na vytvorenie metodiky a štandardov dopravného modelovania, ktorej členom bude aj daný expert.

ODPORÚČANIE IJ: Navrhujeme vytvoriť stálu internú kapacitu pre prácu s dopravným modelom na MDV. Prechodným riešením môže byť zaučenie interných zamestnancov expertom z externého prostredia.

29. V rozsahu finančných a kapacitných možností NDS zabezpečiť na požiadanie úpravu dát z mýta do anonymizovanej formy

Podľa vyjadrenia MDV neobdržala NDS žiadnu požiadavku na poskytnutie dát z mýtného systému počas obdobia, za ktoré je opatrenie odpočítané.

ODPORÚČANIE IJ: Navrhujeme, aby NDS začala na pravidelnej báze zverejňovať aspoň sumárne štatistické údaje z mýtného systému v užívateľsky vhodnom formáte (Excel tabuľka), v rozsahu disponibilných zdrojov spoločnosti.

30. Zabezpečiť prípravu, zber a spracovanie údajov o mobilitnom správaní obyvateľstva v rámci štatistiky rodinných účtov

MDV SR absolvovalo úvodné stretnutia k danému problému so Štatistickým úradom SR ako aj MF SR (ÚHP). Ďalší progres na základe vyjadrenia MDV v tomto opatrení nenastal.

ODPORÚČANIE IJ: Odporúčame zintenzívniť prácu na tomto opatrení.

³³ <http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=55622>

³⁴ <http://www.ssc.sk/sk/cinnosti/rozvoj-cestnej-siete/dopravne-inzinerstvo/celostatne-scitanie-dopravy-v-roku-2015.ssc>

³⁵ Požiadavky na obsah dokumentácie D1 Behárovce – Branisko 2 profil

31. Vytvoriť jednotnú štandardizovanú metodiku CBA s konzistentnými a validovanými predpokladmi

Metodická príručka k tvorbe analýz nákladov a prínosov (CBA) v rámci predkladania investičných projektov v oblasti dopravy pre programové obdobie 2014-2020³⁶ bola vypracovaná a 19.6.2017 vstúpila do platnosti.

32. Zabezpečiť kontrolovateľnosť CBA v štúdiách realizovateľnosti NDS zo strany MDV SR a MF SR

Podriadené organizácie boli listom ministra o tejto povinnosti informované. Na základe podkladov, ktoré nám NDS poslala³⁷, NDS toto opatrenie dodržiava.

---

³⁶http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=eurounia/fondy/RiadiaceDokumentyMetodika/OPII/CBA/PpCBA_verzia_2_0.rar

³⁷ Základné náležitosti DSP v podrobnosti DRS pre projekt Kysucké Nové Mesto - Oščadnica a Základné náležitosti DÚR pre projekt I/61

4 Informatizácia – odpočet opatrení

- ✓ Podľa Indexu digitálnej ekonomiky a spoločnosti (DESI), patrí Slovensku v roku 2017 spomedzi 28 krajín Európskej únie (EÚ) 20. priečka. V porovnaní s rokom 2016 to predstavuje zlepšenie o dve miesta. Jednou z oblastí, kde Európska komisia (EK) vidí priestor na zlepšenie, je využívanie e-governmentu. Podľa údajov z roku 2016³⁸, je celkové využitie e-governmentu na úrovni 47,9 %.
- ✓ Cieľom revízie výdavkov na informatizáciu je hľadať úsporu v prevádzkových nákladoch existujúcich informačných systémov, nastaviť metodologické procesy pre strategický výber nových IT projektov, ako aj efektívnejší spôsob využívania elektronických služieb občanmi.
- ✓ Počas sledovaného obdobia Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu plní a čiastočne plní opatrenia revízie výdavkov na 42 %³⁹.
- ✓ Očakávané ročné IT výdavky ústrednej štátnej správy vzrástli do augusta oproti schválenému rozpočtu o 56 % (220 mil. eur). Tri štvrtiny nárastu (162 mil. eur) tvoria kapitálové výdavky. Rast výdavkov je krytý zo 60 % (130 mil. eur) zo zdrojov štátneho rozpočtu mimo štrukturálnych fondov. Ak sa prognóza výdavkov potvrdí, v porovnaní s rokom 2016 sa bude jednať o medziročný nárast o 38 % (168 mil. eur), z toho v oblasti kapitálových výdavkoch o 47 % (113 mil. eur) a v oblasti bežných výdavkoch o 27 % (55 mil. eur).
- ✓ Vzhľadom na dostupnosť a kvalitu dát nie je možné jednoznačne vyhodnotiť zdroj nárastu. Jedným z dôvodov môže byť aj prevádzka 64 projektov OPIS⁴⁰. Povinnosť udržateľnosti týchto projektov počas nasledujúcich 5 rokov ovplyvní plánovanie IT výdavkov do budúcnosti.
- ✓ Vytvorenie záväzného plánu migrácie a jeho napojenie na IT rozpočty jednotlivých rezortov, či efektívnejšie využívanie samotného vládneho cloudu, predstavuje jednu zo zásadných úspor v oblasti informatizácie.
- ✓ Finalizácia jednotných pravidiel pre posudzovanie investičných projektov bez ohľadu na zdroj financovania, ako aj zverejnenie existujúceho zásobníka IT projektov, sú kľúčovým faktorom pre strategický výber nových IT projektov do budúcnosti⁴¹.
- ✓ V digitálnych službách je potrebné akcelerovať aktivity, ktoré motivujú občanov využívať elektronické podania pred papierovým podaním. Legislatívne prostredie novelizáciou zákona o e-governmente vytvára priestor pre odbúranie bariér. Bude však dôležité sledovať, ako sa tento krok využije v aplikačnej praxi.

³⁸ Zdroj: Informácia o plnení Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy SR, 1.10.2016-31.5.2017. Informácia o plnení tohto ukazovateľa za obdobie január – jún 2017 nie je dostupná.

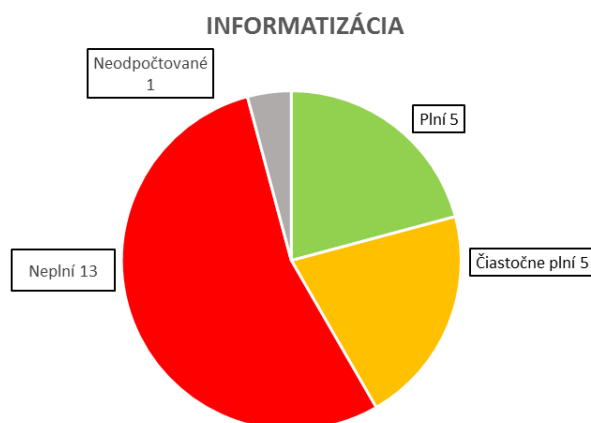
³⁹ Podľa vyjadrenia ÚPVII je to ovplyvnené aj obmedzenými personálnymi kapacitami SRIT.

⁴⁰ Podľa vyjadrenia ÚPVII.

⁴¹ Úrad v súčasnosti pracuje na novom Akčnom pláne informatizácie, ktorý bude uvedený problém reflektovať.

- ✓ Z pohľadu zvýšenia prístupu občanov k službám je kľúčové vydávať k eID automaticky bezpečnostný ochranný kód a proaktívne informovať o životných situáciách, v rámci ktorých je možné eID využívať. Popularitu eID môže podporiť mobilné ID, využitie eID v komerčných produktoch, napr. v doprave či banke (tzv. otvorené API eID). Tieto aktivity je potrebné v druhom polroku akcelerovať.

Graf 8: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na informatizáciu

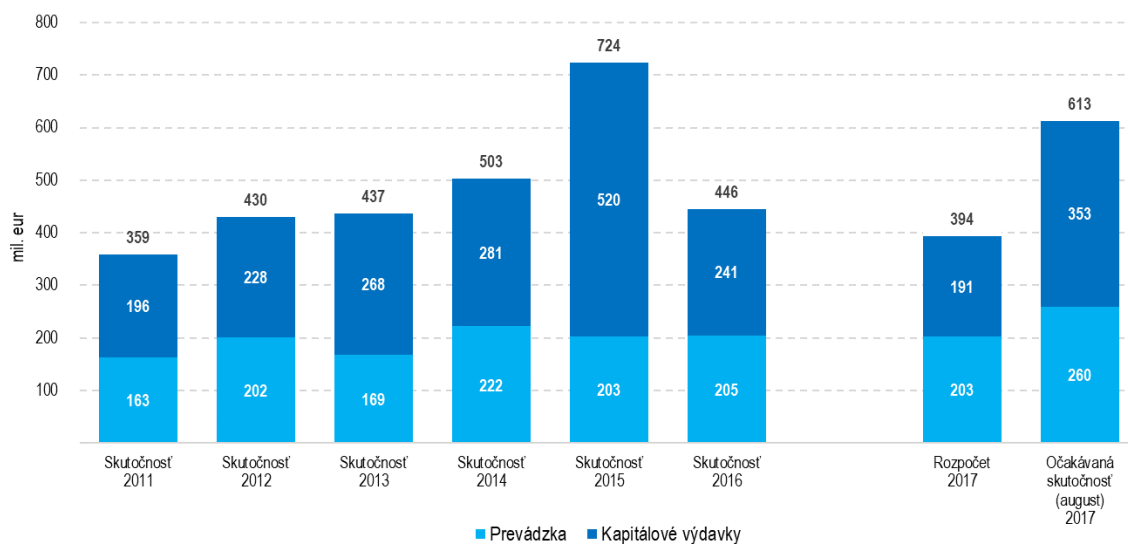
Implementačná jednotka (IJ) realizovala tento odpočet opatrení v spolupráci s Útvorom hodnoty za peniaze (ÚHP) a Sekciou riadenia informatizácie (SRIT).

Hlavné odporúčania IJ pre Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu do 31.12.2017:

- ✓ Dodefinovať merateľné ukazovatele pre kvalitatívny odpočet čiastkového plnenia opatrení s termínom plnenia do i po 31.12.2017.
- ✓ Zosúladiť termíny opatrení Revízie výdavkov s úlohami definovanými v Národnej koncepcii informatizácie verejnej správy (NKIVS).
- ✓ Využívať vládny cloud, urýchlene dokončiť prípravu migračných plánov a zohľadniť jeho existenciu v rezortných rozpočtoch.
- ✓ Dokončiť mapovanie ISVS, systematicky zbierať a využiť dáta pre konsolidáciu prevádzky a prípravu rozpočtov.
- ✓ Sfinalizovať metodiky posudzovania IT investícií bez ohľadu na zdroj financovania.
- ✓ Zverejniť zásobník IT projektov na stránke ÚPVII a verejne ho odpočítavať.
- ✓ Zvyšovať prístup k elektronickým službám tlakom na aktiváciu eID a jeho využiteľnosťou aj pre komerčné služby (ÚPVII, MV SR).

4.1 Vývoj IT výdavkov do 08/2017

Graf 9: Vývoj bežných a kapitálových IT výdavkov 2011-2017

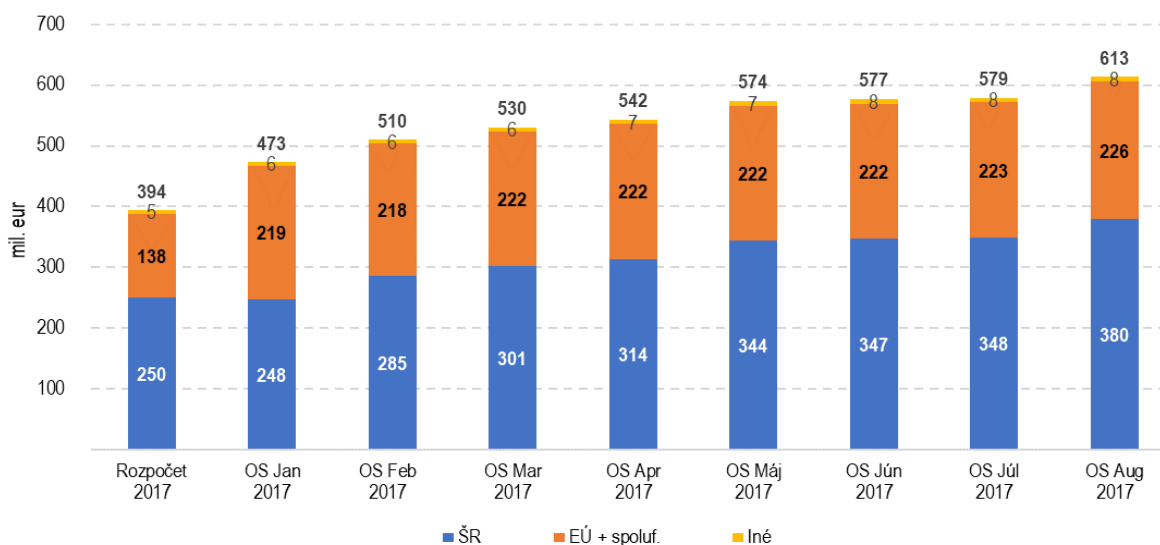

Zdroj: ÚHP, RIS

Očakávané ročné IT výdavky ústrednej štátnej správy vzrástli do augusta oproti schválenému rozpočtu o 56 % (220 mil. eur). Tri štvrtiny nárastu (162 mil. eur) tvoria kapitálové výdavky. Rast výdavkov je krytý zo 60 % (130 mil. eur) zo zdrojov štátneho rozpočtu, mimo štrukturálnych fondov.

Za predpokladu, že skutočné IT výdavky ústredných orgánov v roku 2017 budú 613 mil. eur, bude sa oproti roku 2016 jednať o medziročný nárast o 38 % (168 mil. eur), z toho na kapitálových výdavkoch o 47 % (113 mil. eur) a na bežných výdavkoch o 27 % (55 mil. eur).

Graf 10: Výdavky na IT (prl. rozpis vs. OS)

Zdroj: ÚHP, RIS

4.2 Úspora

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Plnenie k 30.6. 2017
1	Vypracovať záväzný plán migrácie do cloudu a nadviazanie na IT rozpočty	ÚPVII, MF SR	30.01.2018	
2	Centralizovať zabezpečenie podporných IT služieb ako sú telekomunikácie a konektivita	ÚPVII	30.01.2018	
3	Zefektívniť podmienky zabezpečenia licencií produktov Microsoft	ÚPVII	31.12.2017	

1. Vypracovať záväzný plán migrácie do cloudu a nadviazanie na IT rozpočty

Štát plánuje vynaložiť do roku 2025 na výstavbu a prevádzku vládneho cloudu viac ako 270 mil. eur⁴², naďalej však nemá záväzný plán migrácie a nezohľadňuje jeho existenciu v rezortných rozpočtoch na IT.

IJ nebol počas prípravy tejto správy ani po viacerých urgenciách predložený stav prípravy plánov migrácie, ani samotné plány migrácie. Rovnako nedostala IJ informácie o stave alebo aktivitách finančného nadviazania služieb cloudu na IT rozpočty kapitol.

V súčasnosti ÚPVII pracuje na tvorbe Metodického usmernenia (MU) na spracovanie analýzy stavu a potrieb informačno-komunikačných technológií (IKT) a na spracovaní harmonogramu migrácie IKT jednotlivých rezortov do dátového centra štátu. V čase písania tejto správy bolo toto usmernenie ešte interným dokumentom ÚPVII. IJ bude toto metodické usmernenie hodnotiť až po jeho finalizácii a zverejnení.

Vládny cloud sa pritom využíva. Služby vládneho cloudu sú dnes poskytované z dvoch dátových centier, a to DC Kopčianska (Bratislava) a DC Tajov (Banská Bystrica). V súčasnosti je vládny cloud využívaný na najviac 25 % svojej kapacity. Z pohľadu využitia pamäte RAM je to niečo vyše 4 %.

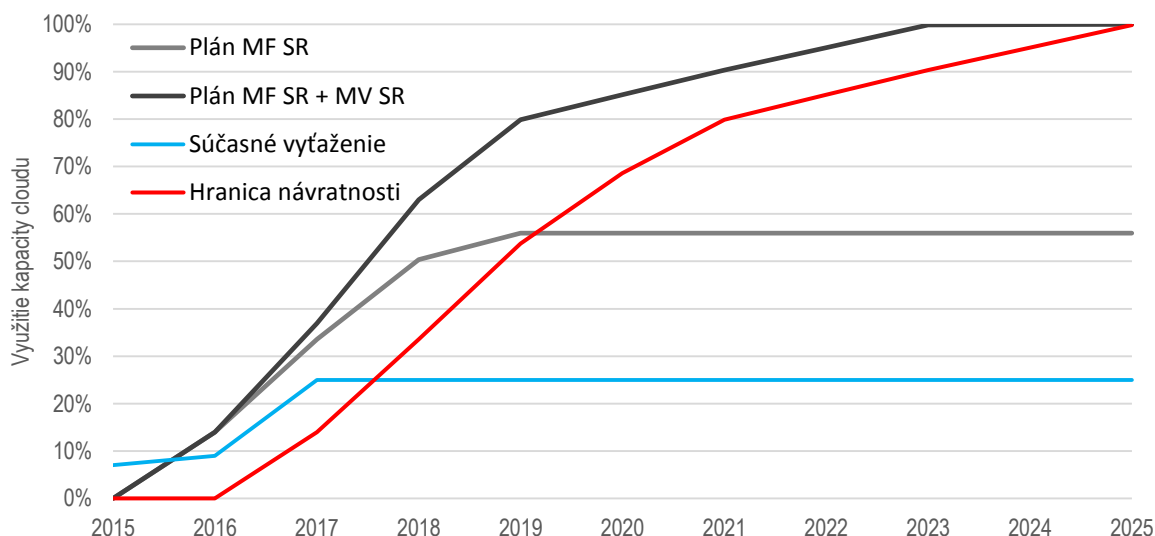
Podľa cieľov schválených projektov vládneho cloudu malo byť využitie kapacity cloudu v súčasnom období na úrovni 40 %, čo znamená, že daný cieľ sa čiastočne plní, hoci nedostatočne.

Graf 11: Využitie vládneho cloudu k 27.7.2017

Graf 12: Plánované a skutočné vyťaženie vládneho cloudu

⁴²Celkové náklady na vlastníctvo projektov „IKT pre IaaS časť 1“, „Cloud Ministerstva vnútra“ a „Datacentrum Ministerstva vnútra“, SORO OP IS, resp. OP II. Pre OP II dostupné na <http://www.informatizacia.sk/archiv/22110s>

Zdroj: CBA projektov cloudu MF SR a MV SR, interné dáta MF SR, údaje ÚPVII

ODPORÚČANIE IJ: Motivovať rezorty k skorému dopracovaniu plánov a migrácie a zohľadňovať existenciu cloudu v IT rozpočtoch kapitol. Vytvorenie harmonogramu migrácie vrátane priebežného kvartálneho odpočtu.

Ako **merateľný ukazovateľ** pokroku migrácie do cloudu navrhuje IJ vyčíslňovať podiel ročných prevádzkových nákladov systémov zmigrovaných do cloudu, voči ročným prevádzkovým nákladom všetkých ISVS organizácie.

2. Centralizovať zabezpečenie podporných IT služieb ako sú telekomunikácie a konektivita

Nástrojom na zlepšenie a zníženie výdavkov prevádzky IT je centralizácia poskytovania podporných služieb. Po vzore centier zdieľaných služieb, ekonomickou logikou pre takéto opatrenie je špecializácia a úspora z rozsahu. V 1. polroku 2017 neboli realizované kroky, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako plnenie tohto opatrenia. Z tohto dôvodu odporúča IJ akceleráciu implementácie, stanovenie merateľných ukazovateľov, ako aj plánovanie jednotlivých aktivít a harmonogramu.

ODPORÚČANIE IJ: V 2. polroku 2017 **nastaviť zoznam aktivít, časový harmonogram a merateľné ukazovatele** pre plnenie tohto opatrenia, nielen z pohľadu procesu centralizácie, nastavenie procesov a toku dát medzi rezortmi a ÚPVII, ale aj z pohľadu výstupových ukazovateľov, ktoré budú toho opatrenie obsahovo naplňať.

3. Zefektívniť podmienky zabezpečenia licencií produktov Microsoft

ÚPVII a MF SR v sledovanom období začali aktivity vedúce k zefektívneniu licenčných podmienok. Úloha nebude uzatvorená v roku 2017, kedy končí platnosť súčasnej zmluvy. Rozsah novej úspory pri zabezpečení novej zmluvy je partnermi precizovaný.

V sledovanom období prebehlo mapovanie potrieb a licenčných modelov formou dotazníkového prieskumu všetkých organizácií, zapojených do súčasnej multilicenčnej zmluvy, zabezpečujúcej kancelárske, komunikačné a kolaboračné nástroje a rokovania so spoločnosťou Microsoft.

MF SR zriadilo počas júna ako poradný orgán vedenia Odbornú komisiu pre aktivity súvisiace s obnovou globálnych licenčných zmlúv, zloženú zo zástupcov ÚPVII a MF SR, do 30.6.2017 sa komisia stretla raz. Predmetom jej rokovania bola prezentácia výsledkov mapovania a predstavenie vybraných licenčných modelov.

ODPORÚČANIE IJ: IJ odporúča akceleráciu plnenia a primeranú úpravu termínu úlohy⁴³. Podporuje aktivity, ktoré smerujú k mapovaniu potrieb organizácií pred vyhlásením verejného obstarávania. Pre umožnenie odpočtu plnenia odhadovanej finančnej úspory požaduje spoločný aktualizovaný odhad ÚHP a ÚPVII.

4.3 Hodnota

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Plnenie k 30.6. 2017
4	Prehodnotiť mieru požadovanej bezpečnosti elektronických služieb	ÚPVII	30.03.2017	
5	Vydávať BOK k novým eID automaticky	MV SR, ÚPVII	31.12.2016	
6	Vytvoriť záväzný UX manuál pre vládne služby	ÚPVII, ÚV SR	31.05.2017	
7	Otvoriť eID podnikateľom sprístupnením API	ÚPVII, MV SR	31.12.2017	
8	Preskúmať alternatívne spôsoby overenia identity	ÚPVII	30.06.2017	

4. Prehodnotiť mieru požadovanej bezpečnosti elektronických služieb

Podľa revízie výdavkov na informatizáciu nebolo možné bez aktívneho eID s najvyššou mierou ochrany, zaručeným elektronickým podpisom (ZEP), využiť osem z desiatich služieb. Miera požadovanej bezpečnosti bola v niektorých prípadoch vyššia ako v papierovom svete, revízia požadovala tento stav odstrániť.

Novelou zákona o e-governmente zo 6.9.2017 bol tento stav napravený, podpis ZEP bude nahradený podpisom klikom, okrem jasne zdôvodnených výnimiek.

IJ hodnotí zjednodušenie povinnosti legislatívnu zmenou pozitívne. Na druhej strane je potrebné sledovať, či táto zmena zjednoduší a zvýši využívanie elektronických služieb funkcionalitou systémov aj v aplikačnej praxi.

ODPORÚČANIE IJ: Od 1.11.2017 sledovať využívanie elektronických podaní. Na základe zoznamu služieb v metais⁴⁴ sledovať elektronické podania podľa vyžadovanej úrovne autentifikácie. Špeciálne sledovať služby s vysokou mierou zabezpečenia. Na celkovom množstve podaní na mesačnej báze sledovať, či legislatívna zmena viedla k vyššiemu počtu podaní.

5. Vydávať BOK k novým eID automaticky

Za účelom zvýšenia prístupu občanov k elektronickým službám odporúčala revízia výdavkov v pôsobnosti MV SR automatické vydávanie bezpečnostných ochranných kódov (BOK) k novým eID, podobne ako je to pri platobných kartách.

Vyššiu aktiváciu eID môže doceliť aj v súčasnosti zákonom predpokladaná aktivácia BOK pri jeho prevzatí občanmi. Súčasná prax je rôzna a eID pri prevzatí nebývajú vždy aktivované.

IJ realizovala v rámci prípravy tejto správy aj tzv. mystery shopping, čiže kvalitatívnu metódu výskumu trhu, na základe ktorého zistila, že nie vždy je občanom automaticky ponúknutá možnosť aktivovať si BOK a zaručené podpisy. V rámci následného iniciatívneho vyžiadania klientom zamestnanci klientského centra BOK vytvorili, avšak vo väčšine prípadov neinformovali o tzv. životných situáciách, prípadne službách, ktoré môže občan prostredníctvom vydaného BOK realizovať. Informovanosť bola realizovaná na základe pasívneho predloženia letáku s informáciami.

⁴³ Z dôvodu obmedzených personálnych kapacít na SRIT došlo k posunu realizácie tohto opatrenia v čase. IJ bude plne reflektovať plnenie tohto opatrenia v Súhrnnej implementačnej správe za rok 2017.

⁴⁴ <https://metais.finance.gov.sk/>

ODPORÚČANIE IJ: Nastaviť ako merateľný ukazovateľ podiel občianskych preukazov vydaných po účinnosti zákona a zverejňovať tieto údaje na stránke MV SR, v rámci štatistík vydávaných občianskych preukazov. Zároveň od 1.1.2018 sledovať pomer podaní realizovaných elektronicky vs. papierovo. Tento ukazovateľ bude súčasťou aktualizovaného Implementačného plánu na rok 2018. Zber dát sa bude realizovať na strane ÚPVII, v spolupráci s MV SR. Preskúmať možnosť vydávania automatického BOKu, rovnako ako je to v prípade vydávania bankových platobných kariet s aktiváciou PIN kódu.

6. Vytvoriť záväzný UX manuál pre vládne služby

Nie všetky služby integrované cez slovensko.sk využívajú formuláre a vzhľad portálu slovensko.sk. Pre agendy miest a obcí alebo ministerstva vnútra slúži portál **len ako krížovatka** odkazujúca na elektronické služby, ktoré si tieto inštitúcie prevádzkujú samé.

Použitie a vzhľad týchto modulov je plne v správe daných úradov, čo bez jasne stanovených kritérií na služby vedie **k nekonzistentnému vzhľadu a možnej ťažkopádnosti použitia** (vysoký počet krokov, ktorými sa občan zo slovensko.sk dostane k odoslaniu formulára na portáli inej inštitúcie).

SRIT poskytol IJ prvú verziu štruktúry dizajnu manuálu na posúdenie procesnej stránky prípravy tohto UX manuálu v období po termíne plnenia. Plnenie tohto opatrenia bude reflektované v ďalšom kvartáli.

ODPORÚČANIE IJ: Akcelerovať práce na príprave UX manuálu v 2. polroku 2017, na základe nového dátumu plnenia do 31.3.2018. Ako merateľný ukazovateľ aplikačnej praxe tohto opatrenia zaviesť podiel ukončených elektronických podaní pred a po zavedení manuálu (v %). Zber dát realizovať na strane ÚPVII v spolupráci s MV SR a NASES.

7. Otvoriť eID podnikateľom sprístupnením API

Jedným z plánovaných využití elektronického občianskeho preukazu (eID) bolo jeho využitie aj mimo služieb štátnej správy, ako nástroj na overenie identity napr. v internet bankingu, online obchode či podpisovaní zmlúv. V sledovanom období neviduje IJ žiaden posun v sprístupnení funkcionalít eID komerčným subjektom. ÚPVII a MV SR neposkytlo ohľadom tohto opatrenia žiadne ďalšie podklady.

ODPORÚČANIE IJ: Umožniť komerčným subjektom jednoduché využitie autentifikačných služieb eID, aby sa zvýšila atraktivita využívania eID fyzickými osobami, napr. nákup lístkov v doprave.

8. Preskúmať alternatívne spôsoby overenia identity

ÚPVII zaslalo⁴⁵ IJ návrh realizácie prototypu mobilnej aplikácie mID, ktorá má slúžiť ako alternatíva občianskeho preukazu (eID) pri prihlasovaní sa do systému slovensko.sk a podpisovaní podaní. IJ však nepozná predpokladaný harmonogram testovania a spustenia navrhovanej aplikácie.

ODPORÚČANIE IJ: Urýchlene realizovať test prototypu aplikácie mID, zverejniť záväzný harmonogram realizácie a spustenia projektu pre širokú verejnosť.

---

⁴⁵ 21.9.2017

4.4 Riadenie

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Plnenie k 30.6. 2017
9	Zjednotiť pravidlá pre posudzovanie IT investícií zo štátneho rozpočtu a EÚ zdrojov	ÚPVII	30.03.2017	
10	Centrálne riadiť a nakupovať komoditné IT ako sú licencie	ÚPVII	30.01.2018	
11	Vytvoriť zásobník projektov a verejne ho odpočítavať	ÚPVII	30.03.2017	
12	Vypracovať koncepciu riadenia informatizácie	ÚPVII	30.03.2017	
13	Vypracovať správu o stave štátneho IKT	ÚPVII	30.06.2017	

9. Zjednotiť pravidlá pre posudzovanie IT investícií zo štátneho rozpočtu a EÚ zdrojov

V sledovanom období neboli vytvorené zjednotené pravidlá pre posudzovanie investícií zo štátneho rozpočtu a zdrojov EÚ. V súčasnosti pripravovaná aktualizácia metodiky CBA pre OP II podľa vyjadrení SRIT takéto pravidlá bude obsahovať. V čase písania tejto správy nebola schválená a zverejnená. V 2. polroku plánuje SRIT zintenzívnenie týchto aktivít.

10. Centrálne riadiť a nakupovať komoditné IT ako sú licencie

Revízia výdavkov identifikovala príležitosť úspory centralizovaným riadením a nákupom komodifikovaných IT produktov ako sú bežný kancelársky hardvér, licencie pre bežné produkty, servisné zmluvy alebo konektivita.

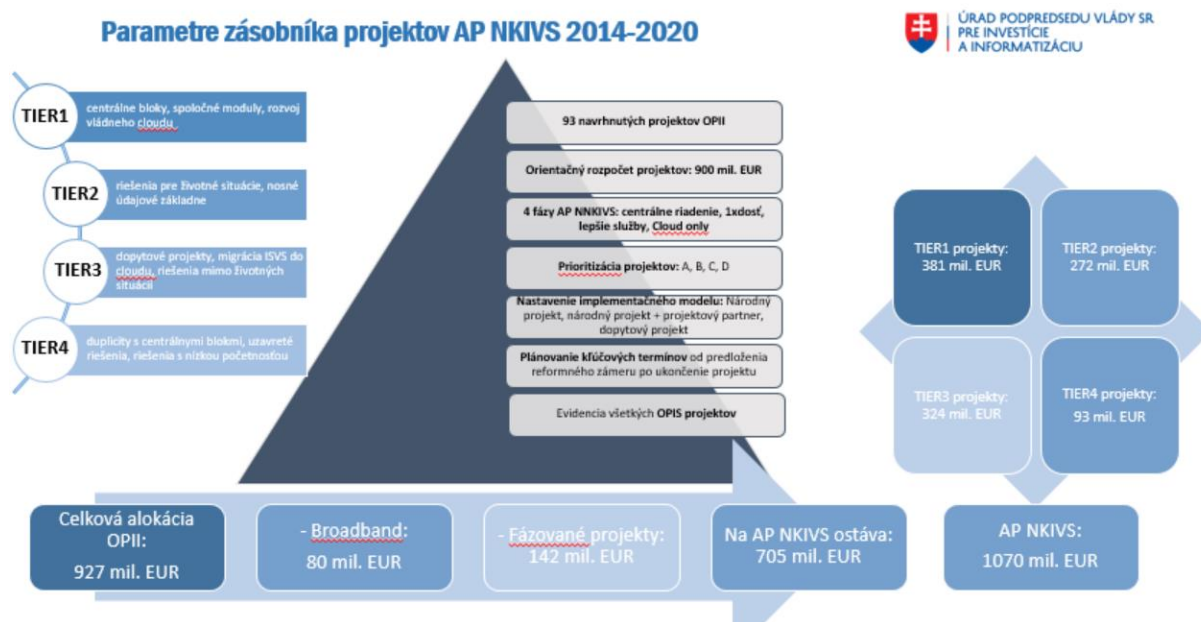
Pre odpočet opatrenia neboli IJ dodané podklady, predpokladá odklad plnenia úlohy. Z tohto dôvodu, akceleráciu jeho implementácie bude IJ odzrkadľovať v Implementačnom pláne na rok 2018. V 2. polroku plánuje SRIT zintenzívnenie týchto aktivít.

ODPORÚČANIE IJ: V 2. polroku 2017 nastaviť míľniky pre plnenie opatrenia z pohľadu procesu centralizácie, zodpovedných zainteresovaných strán, ale aj z pohľadu merateľných ukazovateľov, ktoré budú toho opatrenie obsahovo naplňať.

11. Vytvoriť zásobník projektov a verejne ho odpočítavať

Na základe podkladov, ktoré IJ dostala k dispozícii, existuje pracovná verzia zásobníka IT projektov akčného plánu NKIVS. V zásobníku sa nachádzajú v súčasnosti projekty s celkovou hodnotou 900 mil. eur, zoradené do štyroch blokov podľa priorit (A, B, C a D). Prehľadný popis projektov je uvedený nižšie. Nie je zrejmé, či zásobník zohľadňuje všetky návrhy IT projektov verejnej správy, alebo len časť, vyplývajúcu z NKIVS.

Obrázok 1: Parametre zásobníka projektov

Zdroj: SRIT

ODPORÚČANIE IJ: Zverejniť zásobník IT projektov na stránke ÚPVII a verejne ho odpočtovať.

12. Vypracovať koncepciu riadenia informatizácie

Potreba vypracovania strategického dokumentu riadenia informatizácie je okrem revízie výdavkov identifikovaná aj v NKIVS. V sledovanom období k jej prijatiu nedošlo, IJ disponuje pracovnou verziou Koncepcie riadenia informatizácie, ktorá bude podľa informácií ÚPVII do konca septembra 2017 otvorená pripomienkovaniu. V čase písania tejto správy bola táto koncepcia ešte pracovným dokumentom ÚPVII. IJ bude túto koncepciu hodnotiť až po jej finalizácii a zverejnení.

13. Vypracovať správu o stave štátneho IKT

ÚPVII predložil *Informáciu o plnení Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy* a materiál bol prerokovaný a prijatý Radou vlády SR pre digitalizáciu verejnej správy a jednotný digitálny trh dňa 21.7.2017. Vláda SR ju vzala na vedomie na svojom rokovaní dňa 16. augusta 2017.

Z pohľadu IJ je možné *Informáciu* čiastočne považovať za správu o štátnom IKT. Vyhodnocuje medzročný pokrok plnenia oblastí NKIVS aj prostredníctvom stanovených merateľných ukazovateľov. Ten IJ hodnotí ako nie úplne zvládnutý. Nereflektuje všetky realizované aktivity: Napr. ukazovateľ 58 – „Podiel projektov, ktoré prešli nezávislým posúdením hodnoty za peniaze“ - sa reálne realizuje, ale jeho odpočet nebol v *Informácii* o plnení reflektovaný.

Informácia však nezachytáva dôležité témy, ktoré by súhrnná správa o stave informatizácie obsahovať mala – napr. finančné ukazovatele alebo informáciu o využívaní vládneho cloudu. IJ odporúča rozšírenie správy, ak má byť plnením tejto úlohy revízie.

ODPORÚČANIE IJ: Na základe medzinárodného porovnania⁴⁶, IJ odporúča rozšíriť túto správu o najlepšiu prax, prípadové štúdie z minulosti, ako aj interaktívne zverejnenie dát pre občana, atď. Zámerom nie je vytvoriť ďalší dokument, ale interaktívne verejne prezentovať rozvoj informatizácie na Slovensku. Pri tvorbe tejto správy samozrejme IJ odporúča vychádzať z merateľných ukazovateľov definovaných v NKIVS, vrátane stanovenej cieľovej hodnoty pre rok 2020.

4.5 Dáta a metodika

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín splnenia	Plnenie k 30.6. 2017
14	Analyzovať nezaradené IT výdavky v medzirezortnom programe	ÚPVII	30.03.2017	
15	Aktualizovať metodiku CBA pre OP II (PO 7))	ÚPVII	30.03.2017	
16	Vypracovať definíciu štandardizovaného miesta zamestnanca z pohľadu IT	ÚPVII	30.01.2019	
17	Vypracovať analýzu štruktúry IT výdavkov štátnych inštitúcií	ÚPVII	30.03.2017	
18	V ekonomickej klasifikácii oddeliť telekomunikačné služby od poštových služieb	ÚPVII	30.03.2017	
19	Aktualizovať údaje o všetkých informačných systémoch verejnej správy	ÚPVII	31.12.2017	
20	Navrhnuť zber dát v rezortných podprogramoch s registrom ISVS	ÚPVII, MF SR	30.03.2017	
21	Návrh zberu dát za účelom benchmarkingu prevádzky výdavkov na IT	ÚPVII, MF SR	31.12.2017	

14. Analyzovať nezaradené IT výdavky v medzirezortnom programe

ÚHP vypracovalo analýzu IT výdavkov, nezaradených v medzirezortnom rozpočtovom programe. Výsledky analýzy boli poskytnuté SRIT ÚPVII, dotknuté organizácie boli kontaktované.

15. Aktualizovať metodiku CBA pre OP II (PO 7)

ÚHP v spolupráci so SRIT vypracovala koncom roka 2016 návrh aktualizácie metodiky CBA pre OP II (PO 7). Aktualizácia metodiky však do dnešného dňa nebola schválená a zverejnená. V 2. polroku plánuje SRIT zintenzívnenie týchto aktivít.

16. Vypracovať definíciu štandardizovaného miesta zamestnanca z pohľadu IT

Opatrenie má byť realizované do konca januára 2019, na jeho odpočet neboli IJ dodané podklady, z ktorých by bolo možné posúdiť mieru pokroku a plnenia.

17. Vypracovať analýzu štruktúry IT výdavkov štátnych inštitúcií

Analýzu štruktúry IT výdavkov vypracovalo ÚHP v prvom polroku roku 2017. Štúdia bola odovzdaná ÚPVII.

18. V ekonomickej klasifikácii oddeliť telekomunikačné služby od poštových služieb

Opatrenie bolo splnené metodickým usmernením číslo MF/019194/2016-421⁴⁷ z dňa 7.12.2016. Ekonomická podpoložka 632 003 bola rozdelená na podpoložky 632 003 Poštové služby a 632 005 Telekomunikačné služby.

19. Aktualizovať údaje o všetkých informačných systémoch verejnej správy

V nadväznosti na uznesenie č. 437/2016 k NKIVS, ktoré zaväzuje jednotlivé ministerstvá a ústredné orgány štátnej správy vykonať a zverejniť posúdenie súčasného stavu a doterajších riešení v oblasti informatizácie

⁴⁶ <http://www.egov.md/en/resources/infographics/uptake-e-government-products-launched-under-e-transformation-agenda-situati-9>

⁴⁷ <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=11296>

a informačných systémov verejnej správy do 31. marca 2017, len 40 z 57 orgánov doručilo svoje KRIS v sledovanom období. Do 31.3.2017 tak urobilo len 12 z nich.

20. Navrhnuť zber dát v rezortných podprogramoch s registrom ISVS

Opatrenie má byť realizované do konca januára 2018, na jeho odpočet neboli IJ dodané podklady, z ktorých by bolo možné posúdiť mieru pokroku a plnenia. Z tohto dôvodu, akceleráciu jeho implementácie bude IJ odzrkadľovať v Implementačnom pláne na rok 2018.

21. Návrh zberu dát za účelom benchmarkingu prevádzky výdavkov na IT

Opatrenie má byť realizované do konca januára 2018, na jeho odpočet neboli IJ dodané podklady, z ktorých by bolo možné posúdiť mieru pokroku a plnenia. V 2. polroku plánuje SRIT zintenzívnenie týchto aktivít. Z tohto dôvodu, akceleráciu jeho implementácie bude IJ odzrkadľovať v Implementačnom pláne na rok 2018.

4.6 Analytické úlohy

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín splnenia	Plnenie k 30.6. 2017
22	Všetky budúce IT projekty nad 10 mil. eur podrobiť analýze nákladov a prínosov	MF SR	Priebežne	
23	Pripraviť analýzu služieb pre prioritne elektronickú komunikáciu	ÚPVII	30.06.2017	
24	Vypracovať analýzu využívania a zabezpečenia softvérových licencií (Microsoft, Oracle, SAP)	ÚPVII	31.12.2017	

22. Všetky budúce IT projekty nad 10 mil. eur podrobiť analýze nákladov a prínosov

Toto opatrenie sa plní priebežne. V sledovanom období boli posúdené nasledujúce projekty:

Žiadateľ	Názov projektu	Rozpočet v mil. eur	ÚHP	Stav
Úrad vlády/NASES	Centrálny informačný systém štátnej služby	4,9	CBA posúdená	Schválený na RV s pripomienkou ÚHP, na ktorej sa pracuje
Ministerstvo spravodlivosti SR	Informačný systém obchodného registra	9,9	CBA posúdená	Schválený na RV, výzva vyhlásena, pripravuje sa ŽoNFP
Ministerstvo financií SR	Centrálny ekonomický systém	48,1	CBA posúdená	Schválený na RV, výzva vyhlásena, pripravuje sa ŽoNFP
Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu	Dátová integrácia (Konsolidácia nosnej údajovej základne pre sprístupnenie otvorených údajov)	19	CBA na posúdení	Posudzuje sa

Zdroj: IJ, ÚHP

23. Pripraviť analýzu služieb pre prioritne elektronickú komunikáciu

Opatrenie má byť realizované do konca januára 2018, na jeho odpočet neboli IJ dodané podklady, z ktorých by bolo možné posúdiť mieru pokroku a plnenia. Z tohto dôvodu, akceleráciu jeho implementácie bude IJ odzrkadľovať v aktualizovanom Implementačnom pláne na rok 2018.

24. Vypracovať analýzu využívania a zabezpečenia softvérových licencií (Microsoft, Oracle, SAP)

Analýza využívania a zabezpečenia licencií Microsoft prebieha v rámci plnenia úlohy č. 3 (*Zefektívniť podmienky zabezpečenia licencií produktov Microsoft*). ÚPVII v sledovanom období úlohu mimo licencií Microsoft neplnilo pre nedostatok ľudských zdrojov, od augusta 2017 sa jej venuje 1 zamestnanec.

ÚHP v sledovanom období pripravilo a ÚPVII poskytol analýzu servisných zmlúv SAP, po sledovanom období začal práce na analýze licencií a servisných zmlúv Oracle .

5 Zoznam skratiek

API	Application Programming Interface
ASD	Automatické sčítače dopravy
BOK	Bezpečnostný osobný kód
CBA	Analýza nákladov a výnosov
CT	Počítačová tomografia
DESI	Index digitálnej ekonomiky a spoločnosti
DESI	Digital Economy and Society Index
DP	Dokumentácia na ponuku
DRG	Diagnosis-Related Groups - platba za diagnózu
DRS	Dokumentácia pre realizáciu stavby
DSP	Dokumentácie pre stavebné povolenie
DSZ	Dokumentácia stavebného zámeru
DÚR	Dokumentácia na územné rozhodnutie
eHealth	Elektronické zdravotníctvo
EIA	Environment Impact Assessment
e-ID	Elektronický občiansky preukaz
EK	Európska komisia
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
FSSR	Finančná správa Slovenskej republiky
IaaS	Infrastructure as a Service
IFP	Inštitútom finančnej politiky
IJ	Implementačná jednotka
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
ISVS	Informačné systémy verejnej správy
IT	Informačné technológie
IZP	Inštitút zdravotnej politiky
MDV SR	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií SR
MR	Magnetická rezonancia
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva
NCZI	Národné centrum zdravotníckych informácií
NDS	Národná diaľničná spoločnosť, a. s
NKIVS	Národná koncepcia informatizácie verejnej správy
OPII	Operačný program integrovaná infraštruktúra
OPIS	Operačný systém Informačná spoločnosť
PNNL	Potenciálne nákladovo neefektívne lieky
PPP	Public Private Partnership
SRIT	Sekcia riadenia informatizácie
SSC	Slovenská správa ciest
SVLZ	Spoločné vyšetrovacie a liečebné zložky
SŽDC	Správa železničnej dopravní cesty

ŠÚKL	Štátny ústav kontroly liečiv
ŠZM	Špeciálny zdravotnícky materiál
TŠ	Technické štúdie
ÚHP	Útvar hodnoty za peniaze
ÚPVII	Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu
VO	Verejné obstarávanie
VÚC	Vyšší územný celok
ZEP	Zaručený elektronický podpis
ZODSVZ	Zmluva o dopravných službách vo verejnom záujme
ZP	Zdravotnícke pomôcky
ŽSR	Železnice Slovenskej republiky
ŽSSK	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.